

AAMUN KOITTO

Ortodoksinen seurakunta- ja aikakauslehti

2 ♦ 21.3. 2016 ♦ 8 €

"Kristus nousi kuolleista
- totisesti nousi"

AAMUN KOITTO

Ortodoksinen aikakauslehti

Tiistaiseurat juhlivat tänä vuonna
130-juhlavuottaan

PAAVO KOKOTIN ARKISTO

Ylösnouseminen vai jälleensyntyminen?

"Me vietämme kuoleman kuolettamisen, helvetin kukistamisen, iankaikkisen uuden elämän juhlaa."

Pääsiäiskanonin teksti saa monet pohtimaan kysymystä "uudesta elämästä". Myös kristittyjen piirissä tavataan joskus uskomus, että meillä on useampi elämä ja että nykyisyys valmistaa meitä vain seuraavaan "elämään".

Ortodoksinen oppi on päinvastainen. Jokainen elämä on ainutkertainen ja päättyy kuolemaan. Sen jälkeen me emme vaihda ruumista, vaan jatkam-

me omana itsenämme. Ylösnousemuk- sen jälkeen ruumiimme on kuitenkin vapaa niistä kivuista ja särystä, joita se on tässä elämässä joutunut kantamaan.

Ortodoksinen pääsiäinen on kiitos- juhla onnistuneesta matkasta, jonka ruumiissaan ylösnoussut Kristus, Juma- lihminen, meistä ensimmäisenä teki!

Leo

Karjalan ja koko Suomen
arkkipiispa

tässä numerossa

- 4-7 Muistoja Tiistaiseuroista**
Seurakuntalaisten muistot kertovat Tiistaiseurojen toiminnasta menneisyydestä tähän päivään.
- 8-9 Sairaus ja usko**
- 10-11 Tiistaiseura**
Mahdollisuuksien keidas - mennyttä ja nykypäivää
- 12-13 Kasvokkain**
Isä Sergius Colliander
- 14 Helmenkalastaja**
- 15 Samovaari-kerho**
- 16-17 Tiistaiseuran uusia tuulia**
Millaisen Tiistaiseuran nuoret haluaisivat?
- 18 Pääsiäinen Jerusalemissa**
Rautalampelainen Salmen perhe sai kokea pääsiäisen Israelissa.
- 19 Arkkipiispan muistot**
Perheet kokoontuivat Tiistaiseuraan
- 20-23 Uutisvaaka, Vieraskirja, Kirkkomme maailmalla**
- 24 Kirjat**
- 25 Venäjänkielinen**
- 26-27 Ilmoitukset**
- 28 Isien opetuksia**

Aamun Koitto PSHV:n ja Karjalan hiippakunnan seurakuntien lehti, perustettu 1896, www.aamunkoitto.fi
Kustantaja Pyhien Sergein ja Hermanin Veljeskunta ry. (PSHV), Valamontie 42, 79850 Uusi-Valamo
Toimituskunta KS Joensuun piispa Arseni, toimittaja Risto Lindstedt, toimituspäällikkö Mauri Liukkonen, pastori Bogdan Grosu, pappismunkki Johannes Parviainen, pastori Tuomas Kallonen, pastori Tuomas Järvelin, toimitussihteeri Mari Vainio **Päätoimittaja** piispa Arseni, Kotalahdentie 49, 71920 Pajujärvi, puh. 0206 100 258, piispa.arseni@ort.fi **Toimitussihteeri** Mari Vainio, puh. 050 564 8899, mari.vainio@ort.fi
Tilaukset, peruutukset, osoitteenmuutokset ja laskutus puh. 0206 100 490, aamun.koitto@ort.fi
Ilmoitusmyynti, -aineistot ja trafiikki puh. 050 584 5587, simo.palviainen@entra.fi **Taitto** Aste Helsinki Oy **Painaminen** Oy Scanweb Ab **Irtonumerot** Tuohus-myymlä, Valamo ISSN 0355-9009 **Seuraava numero ilmestyy** 30.5. **Seuraavan numeron aineistopäivä** 18.4. **Kannen kuva:** Ari Savinainen

iankaikkisesti

Tiistaiseura

– sateenvarjo vapaaehtoisille?

Karjalan hiippakunnan seurakunnissa on keskimäärin alle 2000 jäsentä. Heistä ehkä 10 % osallistuu toimintaan säännöllisesti. Jos aktiiveista joka viides hoitaa luottamustehtäviä ja osallistuu vapaaehtoistyöhön, seurakunnissa on 40 superaktiivia. Kokemukseni mukaan heitä on kuitenkin vähemmän. Samat henkilöt ovat monissa rooleissa. Nämä tolkun ihmiset istuvat valtuustossa, toimikunnissa ja yhdistysten hallituksissa. He laulavat, palvelevat ja leikittelevät. He kaunistavat pyhäköt, myyvät lapaset, kaatavat kahvit, kantavat huolta vanhoista ja nuorista, puutteesta olevista ja sairaista, omista ja vieraista. Ja uupuvat ennen aikaansa.

Kirkon hallinnon uudistuksen yhteydessä voisi miettiä resursseja seurakunnissa. Yhteiskunnassamme on voimia, joiden mielestä kirkon rahoituksesta tulee jatkossa vastata sen jäsenet. Kannattaisiko sopeutus aloittaa jo nyt? Mikä on tulevaisuuden tilannekuva? Ydintoiminnasta vastanne nykyistä pienempi joukko palkollisia. Hallinto on karsittu ja keskitetty. Kaikki muu hoituu talkoilla?

Nykyinen laki edellyttää vain valtuuston, neuvoston ja kiinteistölautakunnan olemassaoloa. Kaiken muun tuottamiseen ei, edellä kuvatun uhkakuvan toteuduttua, kannattane ylläpitää nykyrakenteita. Vapaaehtoistoimintaa varten riittänee yksi kaiken kattava organisaatio. Voisiko se olla Tiistaiseura? No, nimellä ei ole väliä.

Kirkon kanssa solmitun yhteistyösopimuksen perusteella PSHV:n toimintakenttänä on vapaaehtoistyö, diakonia ja maahanmuuttajat. Veljeskunnan alajärjestöjä ovat Tiistaiseurojen lisäksi useat kuorot ja ikonipiirit ja opintokerhot. Näin suuri osa vapaaehtoisvoimin tehtävästä työstä tehdään PSHV:n vaikutuspiirissä.

Keskittämällä talkootyö yhteen seurakuntakohtaiseen yhdistykseen päällekkäisyyksiä voisi karsia. Koulutusta voisi keskittää, kustannuksia vähentää ja toimintaa tehostaa. Jaa, mutta liekö se ortodoksinen tapa toimia?

Seppo Salmi

Juhlien vuosi

Kuluva vuosi on merkittävien juhlien vuosi kirkossamme. Valamon Kristuksen kirkastumisen luostari juhlii yhtäjaksoisen toimintansa 300-vuotista taivalta ja Lintulan Pyhän Kolminaisuuden luostari viettää puolestaan Heinäveden Palokissa olonsa 70-vuotisjuhlala. Tiistaiseuratoiminta sai alkunsa Pyhien Sergein ja Hermanin veljeskunnan aloitteesta jo 130 vuotta sitten ja Valamon opisto perustettiin 30 vuotta takaperin. Luostareihin keskitymme Aamun Koiton seuraavassa numerossa ja kasvatuksellisiin kysymyksiin syksyn ensimmäisessä lehdessä. Nyt kädessäsi oleva Aamun Koitto avaa näkymiä tiistaiseuratoiminnan historiaan, nykytilaan ja tulevaisuuden mahdollisuuksiin.

Jo nimi ”Tiistaiseura” herättää kysymyksiä. Miksi se kokoontuu juuri tiistaisin, ja voiko se kokoontua jonain muuna päivänä? Onko tiistaiseura kaikille avoin, vai ”salaseura”, johon ainoastaan ortodokseilla on mahdollisuus kuulua? Näihin kysymyksiin saat vastauksen kädessäsi olevasta uusimmasta Aamun Koitosta. Ja kuten lukemalla tätä numeroa havaitset, Tiistaiseura on todellakin mahdollisuuksien keidas, johon myös Sinä voit liittyä.

Tiistaiseuratyö, samoin kuin kaikki järjestötoiminta maassamme, on uuden kynnyksellä. Toimintaa on arvioitava ja tarvitaan rohkeutta ja ennakkoluulottomuutta nähdä uudistamisen tarve ja tarttua haasteeseen. Me kristityt emme saa olla esimerkki välinpitämättömyydestä, vaan toisistamme välittämistä, ja siihen Tiistaiseura antaa meille hyvän kanavan.

Sortavalasta alkanut Tiistaiseuratoiminta kasvoi sodan jälkeen kirkon merkittävimmäksi järjestötyöksi ja on säilyttänyt, tosin ei toiminnan huippuvuosien mitoissa, asemansa. Sen keskiössä on jo yli sata vuotta ollut yhtäältä uskonnollisen tiedon ylläpitäminen ja lisääminen ja toisaalta lähimmäispalvelu. Tiistaiseuratyö on aitoa välittämistä.

Juhlavuodesta johtuen Pyhien Sergein ja Hermanin Veljeskunnan tämän vuoden teemana on ”Tiistaiseura – mahdollisuuksien keidas”. Tällä halutaan korostaa Tiistaiseuran joustavan toiminnan mallia: valintamahdollisuuksia on paljon ja lähtökohtana on aina paikallisuus, lähiympäristössä ilmenevä halu toimia ryhmänä ortodoksisilla etumerkeillä ja seurakuntatyötä tukien.

Tulevan Kristuksen ylösnousemusjuhlan ilossa kaikkia Aamun Koiton lukijoita tervehtien,

Piispa Arseni

Muistoja Tiistaiseuroista

Tiistaiseurat juhlivat tänä vuonna 130-juhlavuottaan. Ne ovat tänäkin päivänä yksi seurakuntien kantavista voimista. Seurakuntalaisten muistot kertovat Tiistaiseurojen toiminnasta menneisyydestä tähän päivään.

Pikkupoikana Tiistaiseurassa

Alapitkän Tiistaiseura perustettiin vuonna 1947. **Paavo Kokotti** syntyi vuonna 1952, samana vuonna, jolloin Tiistaiseuran talkoilla puuhattu Alapitkän tsasouna vihittiin käyttönsä.

- Tiistaiseurassa olen ollut mukana niin kauan kuin muistan ja varmaan jo vähän kauemminkin.

Tiistaiseurat pidettiin sodan jälkeen rakennetuissa kodeissa, joissa keittiön lisäksi oli alakerrassa kaksi huonetta. Talon emäntä häärsi keittiössä.

- Miesväki istui pienemmässä kamarissa ja naisväki isommassa, jossa myös pappi, milloin hän oli paikalla, laulatti Vaeltajan lauluja ja piti opetuspuheen niin kuuluvalla äänellä, että miehetkin hiljenivät sitä kuuntelemaan.

Naisväellä oli käsityöt mukanaan ja näin valmistuneita tuotteita myytiin Tiistaiseuran hyväksi joulumyyjäisissä ja tsasounan prusniekkajuhlissa.

- Me pikkupojat olimme mieluiten, ja niin kai pappikin olisi ollut, miesten joukossa ja kuuntelimme metsästys- ja sotajuttuja.

Sotamuistelukset rajoituivat hauskoihin sattumuksiin, kuten se, kun joku oli löytänyt viholliselta vallatulta alueelta lumesta naisen kengän jäljen, leikannut sen irti ja kantanut teltalle muidenkin ihailtavaksi, mutta pahaksi onnekseen pudotti sen juuri teltalle tullessaan. Miehet pätkäilivät, että naisen kengän jälkeä olisi voitu säilyttää teltan vieressä ja miten vartioon menevä olisi tarvittaessa pyyhkäissyt havulla lumet sen päältä.

Miehillä oli hyvä syy käydä ulkona lisäämässä hevosille heiniä ja kohentelemassa loimia sekä vetäisemässä henkisavut.

Tärkeä ohjelmanumero on aina ollut langan veto, eli arpajaiset, joilla kerättiin varoja Tiistaiseuralle.

- Koska väkeä oli paljon ja uunitkin lämmitetty, sisällä talossa alkoi illan mittaan olla kuuma. Kestityksen tuoma raukeus alkoi levitä Ehtooveisua lauletaessa ainakin meihin nuorimpiin.

Tuohon aikaan Tiistaiseurassa käytiin joko jalan tai hevosilla.

- Kotimatalla hevosien reessä oli mukava

katsella tähtitaivasta ja lumisia puita, kuunnella jalasten natinaa ja nukahtaa vällyihin, joista äiti kotipihaan päästyämme autteli vuoteeseen.

Kilpaakin kotimatalla hevosilla ajettiin. Pisimmät, Juurikan kylälle suuntautuneet matkat tehtiin sittemmin linja-autolla. Kylällä asui Ruth -niminen linja-autokuski, jonka pitkänokkaista linja-autoa kutsuttiin Ruutin-pukiksi.

Tiistaiseuran joulujuhlat pidettiin koululla. Ohjelma oli pääasiassa itse koottua.

- Kansakoulullamme toimi johtajaopettajan johdolla nokkahuilukerho, joka harjoitteli kappaleita joulujuhlaan, joka olisi lauantaina. Tiistaiseuran juhla oli edellisenä iltana. Me karjalaislapset esitimme nuo kappaleet

jo siellä.

- Sen sijaan, että opettaja olisi kehnut oman toimisuuttamme, hän nuhteli meitä, kun pilasimme hänen johtamansa ”maailman ensi-illan”.

- Tsasounan 10-vuotisjuhlissa vuonna 1962 esitin nokkahuilulla yksin kappaleen Nouse nuori ortodoksi. Uusintaesitys oli puoli vuosisataa myöhemmin tsasounan 60 -vuotisjuhlissa vuonna 2012.

Tiistaiseura juhlii vuoden 2017 helluntaina 70-vuotis- ja tsasouna 65-vuotistaivaltaan. Samana vuonna Alapitkän kesäteatterissa esitetään kantaesityksensä saava Jaetun maan lapset -niminen näytelmä, joka kertoo salmi-laisten evakkojen tulosta ja sopeutumisesta Alapitkälle.

Langan veto, eli arpajaiset tiistaiseuraillalla Maria Kokotin kotona 1980-luvulla.

Hämeenlinnan Tiistaiseuran juhlavuosi

Hämeenlinnan Tiistaiseura täyttää tänä vuonna 65 vuotta. Seura perustettiin suomenkielisten seurakuntalaisten taholta vastapainoksi venäjänkielisen väestön keskuudessa toimineelle diakoniaseuralle.

Sven Wessmanin aloittaessa puheenjohtajana vuonna 2009 elettiin kriittisiä aikoja.

- Seuran toiminta oli hiipumassa. Saimme kuitenkin elvytettyä toiminnan.

Tiistaiseuraan valittiin silloin johtokunta, jossa jokainen jäsen oli syntynyt eri vuosikymmenellä: 1910, -30, -40, -50, -60 ja 1970-luvulla. Eli siis kokemusta ja uudemmaa nuorta verta.

- Kokoonnumme nykyisin noin joka toinen viikko tiistai-iltaisin.

Tiistaiseuran tapaamiset aloitetaan papin tai maallikon toimittamalla alkuhartaudella.

- Luemme Synaksarionista päivän Pyhän muiston ja nautimme tarjoilusta seurustelun

merkeissä. Sen jälkeen on illan varsinaisen aiheen vuoro.

– Seurassamme on meneillään sukupolven vaihdos. Ikääntyneemmät jäsenet eivät enää jaksa tulla mukaan kokouksiin, mutta silti he haluavat maksaa jäsenmaksunsa. Hämeenlinnan Tiistaiseuran vanhin jäsen Juulia Patrikainen täytti viime vuoden loka-kuussa 100 vuotta.

Kesällä seurakunnalla on käytössään Ahveniston kirkko. Tiistaiseura on aktiivisesti mukana sen ylläpidossa.

– Toukokuussa, äitiänpäivän jälkeisenä tiistaina pidetään siivoustalkoot. Parin tunnin

haravoinnin jälkeen alue on siisti, sillä joka vuosi mukana on parikymmentä talkoolaista. Työn jälkeen nautimme seurakunnan tarjoamat talkoovävyt.

Muutama vuosi sitten ajoi taksi kirkon pihaan. Sieltä nousi Juulia, silloin jo 97-vuotias ja kysyi ”Missä on minun harava?” Saatuaan haravansa hän tarttui toimeen ja hoiti oman osuutensa.

Uusilla jäsenillä kasvanut Tiistaiseura juhlii 65-vuotista toimintaansa Tuomaan sunnuntaina 3. huhtikuuta. Liturgian jälkeen on ohjelmallinen juhlalounas yhdistettynä vanhusten kirkkopyhään.

SVEN WESSMAN

Juulia Patrikainen Ahveniston kirkon pihataloissa.

Suomen vanhin Tiistaiseura

– Sortavalassa 1886 toimintansa aloittanut ”rouvasväen hengellinen ja hyväntekeväisyttä harrastava seura” rekisteröitiin PSHV:n ensimmäisenä alaosastona ja Tiistaiseurana vuonna 1924. Sortavalan Tiistaiseurasta tuli tiistaiseuratoiminnan uranuurtaja, kertoo

Eila Kautto.

Jatkosodan jälkeen kotinsa menettäneet Sortavalassa ja Sortavalan maalaiskunnassa asuneet karjalaiset sijoitettiin pääasiassa Jyväskylän seudulle. Sortavalan Tiistaiseurakin jatkoi toimintaansa Jyväskylän seurakunnan yhteydessä vuodesta 1946 lähtien.

– Seurakunnan arkistossa on mustakaninen vihko, johon on kirjattu Tiistaiseuran pöytäkirjat vuosilta 1948 – 1962. Koko tuon ajan seuran puheenjohtajana on toiminut seurakunnan silloinen kirkkoherra, rovasti Lauri Mitronen.

Tammikuun 1948 vuosikokouksessa nimeksi on hyväksytty Jyväskylän Tiistaiseura. Maininnat mm. käsityötoimikunnasta, myyjäisistä, kirkon kaunistamisista, opetuspuheista, retkisistä ja hyväntekeväisyystoiminnasta kertovat vilkkaasta toiminnasta.

Hannele Niemen ja Marja Eerolan muistot ovat kymmeniä vuosia myöhemmältä ajalta. He ovat tulleet mukaan Tiistaiseuran toimintaan 1990-luvulla ja ovat edelleen aktiivisia toimijoita. Menneiltä vuosilta he haluavat mainita Tyyne Jurvasen, joka piti esillä lähe-tyksen asiaa.

– Hiljaisempien aikojen jälkeen, Hannele ja Marjan mielestä voidaan tällä hetkellä puhua nousukaudesta.

Jyväskylän Tiistaiseuran toiminta on jatkunut perinteen mukaisesti. Teofania-juhlan ruokatarjoilu, myyjäiset, ja kirkkokahvit vaativat työntäyteisiä tunteja keittiössä, mutta sieltäkin on ennätetty nauttimaan myös juhlista ja hengen ravinnosta.

Opetusilloissa ovat olleet esillä ortodoksisen uskonon liittyvät aiheet, mutta terveysvalistustakaan ei ole unohdettu. Käsitöitä tehdään edelleen. Uusimpana tuotteena ovat hartiahuivit. Lappeenrannan kirkkopäiville tehtyjen tilkkupeittojen tekemiseen tarvittiin monta käsiparia.

Kulttuuritoiminnasta on monia muistoja: musiikkia on kuultu kirkkolaulusta pelimannimusiikkiin, on ollut lausuntailloja ja

on tutustuttu Jyväskylän näyttelytarjontaan.

– Oma tärkeä tehtävänsä on ollut Tiistaiseuran järjestämällä retkillä ja matkoilla. Pyhiinvaellusmatkat seurakuntien pyhäköihin, praasniekkoihin ja muihin juhlisiin pyhitävät ja yhdistävät mukana olijoita.

Hienona kokemuksena Hannele ja Marja muistelevat esim. vuonna 1997 Iisalmeen ja Kiuruvedelle suuntautunutta matkaa, jonka aikana tutustuttiin mm. Evakkokeskukseen ja nautittiin Kiuruvedellä vieraanvaraisuudesta. Matkailua on harrastettu myös Tiistaiseuran illoissa kun eri puolille maailmaa matkanneet ovat jakaneet matkakokemuksiaan.

– Toimintaan ovat kuuluneet myös diakoniaan ja hyväntekeväisyyteen liittyvät tehtävät. Pyhäkankaan leirikeskukseen ja Lievestuoreen tsasunaan on mm. lahjoitettu mattoja ja verhoja ja Jyväskylän kirkkoon maljakot.

Suomen vanhin Tiistaiseura on tällä hetkellä turvallisissa käsissä.

– Isä Timo Mäkirinnan tultua kirkkoherraksi ja sitten myös Tiistaiseuran puheenjohtajaksi, hän on ottanut Tiistaiseuran sydämensä asiaksi. Iloksemme olemme saaneet hänet myös mukaan keittiöpuuhiin.

TUULA VOLOTTINEN

Jyväskylän Tiistaiseura tilkkutähtiä kokoamistalkoissa.

EILA KAUTTO

Isä Timo Mäkirinta osallistuu tiistaiseluralaisten iloksi myös keittiöpuuhiin.

Helena Nuutisen avoin ja yksinkertaisen kauniisti lavastettu joulukuinen esitys Rajalta – Suomen kansan vanhoja runoja ja itkuvirsiä, antoi osallistujille mahdollisuuden avautua kohti omaa tunnemaailmaansa.

Tiistaiseurassa keskiviikkona

Varkaudessa Tiistaiseura kokoontuu keskiviikkona.

– Ystävä ihmetteli, kuinka se voi keskiviikkona. No, voihan se. Tiistaiseura on Tiistaiseura milloin vain!

Raakel Kovala on kirkon uutena jäsenenä päässyt jumalanpalvelusten ohella Tiistaiseurassa tutustumaan seurakunnan toimintaan.

– Olen mielelläni kuunnellut kirkkoheran alustuksia, kanttorin musiikkiesityksiä ja opetuksia sekä iäkkäämpien seurakuntalaisten ajatuksia.

Tapaamisissa on keskusteltu kirkkovuoden ajankohtaisista asioista, Raamatun tapahtumista tai paneuduttu esimerkiksi Vaeltajan lauluihin.

– Vei aikaa ennen kuin ymmärsin Tiistai-

seuran rakenteellisen muodon. Seura kuuluu osana PSHV:tä, joka toiminnallaan vahvistaa jäsentensä hengellistä kasvua, elävää yhteyttä kirkkoon ja yhteisöllisyyttä.

– Osallistuin vuosi sitten Veljeskunnan lehtiavustajakurssille, joka ilokseni oli minulle Tiistaiseuran jäsenenä maksuton.

Tiistaiseura kuulostaa Raakelin korvissa turvalliselta sen pitkän historiansa vuoksi. Sen toiminta kantaa osaltaan myös pääsiäisen iloon:

– Ortodoksina takanani on kolme pääsiäistä. Rakastan kaikkea mitä kirkon paastoaikaan kuuluu.

– Tottumattomalle tämä kaikki on ollut suloinen kaaos katumusta, kumarruksia, suudelmia, tuohuksia, valoa ja iloa. Erään suuren viikon palveluksen alussa kysyin

vierustoverilta, miten tämä nyt menee. Hän vastasi: ”Eihän kaavaa kukaan muista, kun on vain kerran vuodessa.”

Lohduttavaa tiedostaa, ettei kaikkea tarvitse tietää.

– Seurakuntalaisina menemme muiden mukana, paimenen ohjaamana.

Pääsiäisyönä ylösnousemuksen riemu kohooa kirkkosalissa monikielisiksi huudahduksiksi. Palveluksen päätteeksi jokainen saa papilta hyvän juhlan toivotuksen värjätyn kananmunan kera. Yhteinen ilo ja juhlan ateria alkaa seurakuntalaisten kanssa.

– Saamme maailman parasta pashaa ja muita herkkuja vatsat täyteen. Mieli kevenee, ilo kasvaa ja elämä voittaa. Ihan oikeasti.

Kristus nousi kuolleista! Totisesti nousi!

Tiistaiseuratoimintaa Valtimolla

Valtimolle muutti 1940 - luvun lopulla yli tuhat suojärveläistä, jotka olivat uskonnoltaan pääasiassa ortodokseja. Silloin jumalanpalvelukset pidettiin kouluissa ja kodeissa. Pappi tuli toimittamaan palveluksia Kainuun puolelta. Hengen jano oli valtava, mutta juotajia oli vähän.

Valtimo oli otollista aluetta Tiistaiseuran toiminnalle. Paikkakunnalle niitä perustettiin useita.

– Ensimmäiset muistoni ovat 1950 - luvulta Ylä-Valtimon Tiistaiseuran alkuvuosilta, kertoo **Paavo Harakka**.

– Tiistaiseura kokoontui maalaistaloissa. Aikuiset olivat sisätiloissa ja kertoivat kuulumisia, neuloivat, lauloivat ja lukivat PSHV:n kirjallisuutta. Me pojat olimme ulkona ja leikimme kuuropiilosta, pukssotaa, yms. senaikaisia lasten pelejä.

Kului aikaa ennen kuin Paavo Harakka seuraavan kerran meni mukaan tiistaiseuratoimintaan.

– Se tapahtui 1990-luvulla toimiessani opettajana. Vierailin alussa Valtimon kirkonkylän Tiistaiseurassa. Toiminnan loppuessa kirkonkylällä, siirryin eläkkeelle päästyäni Ylä - Valtimon Tiistaiseuraan.

Se onkin ainoa Tiistaiseura, joka toimii nykyisin Valtimolla.

– Kokoonnumme n. kerran kuussa.

Kokoontumisien odotetuin hetki on narunveto. Itse kukin tuo palkinnoksi milloin mitäkin tavaraa. Leikinlasku kuuluu asiaan ja hauskaa riittää.

– Itselläni on tiistaiseuratoiminnasta vain myönteisiä kokemuksia. Kohokohtia ovat tietysti papin vierailut ja kanttorin vetämät laulutuokiot. Väkeä voisi olla mukana enemmänkin. Jäsenmäärä pyörii 20 paikkeilla, joten tervetuloa mukaan!

Muistoja Siilinjärveltä

– Ensimmäiset muistikuvani Tiistaiseurasta ovat vuosilta 1945–48, kertoo **Silja Hämäläinen**.

– Perheeni oli tullut Siilinjärven Väänälänrannalle aloittamaan sodan jälkeistä elämää. Tiistaiseurasta tuli tärkeä tapa tavata kylällä asuvia kohtalotovereita ja osallistua seurakuntaelämään.

– Oman perheeni ruuhkavuosina en toiminut Tiistaiseurassa aktiivisesti mutta se kulki ajatuksissa mukana koko ajan.

Vuonna 1996 Silja tuli Kuopion Tiistaiseuran johtokuntaan, oli vuoden 2000 varapuheenjohtajana ja 2001–2012 puheenjohtajana.

– Olen edelleen hallituksen jäsen. Tiistaiseurassa on ollut paljon tehtävää, mutta sen suoma ilo on moninkertainen siihen verrattuna.

Kuopion Tiistaiseura on Suomen vanhimpia, perustettu vuonna 1938.

– Tuleessani Tiistaiseuraan, mukana oli vielä perustavassa kokouksessa olleita henkilöitä.

Toiminnan alussa Tiistaiseura oli osa sosiaalitoimintaa. Joillekin evakkoperheille ostettiin polttopuita, jollekin lehmä tai pakka pyyheliinakangasta. Heille toimitettiin ruokaa ja leivottiin leipää.

– Mukana oli mm. arkkipiispa Paavali, joka ompeli ompelukoneella päärmeitä pyyheliinoihin.

Tänä päivänä kokoontumisten ykkösasia on hengellisen hyvinvoinnin edistäminen. Myös samanhenkiset ystävät ovat tärkeitä.

– Kuuntelemme esitelmää ja osallistumme myyjäisiin. Leivomme neljä kertaa vuodessa n. 800 kpl karjalanpiirakoita. Näillä tuloilla käymme teatterissa ja konserteissa, osallistumme katedraalimme hankintoihin ja autamme luostareitamme.

– Aina Ristinkumartamisen viikonloppuna teemme pyhiinvaellusmatkan Valamoon ja Lintulaan. Suuri paasto huipentuu pääsiäisyöhön ja yhteiseen pääsiäisateriaan, jonka valmistelussa olemme vahvasti mukana.

Muistikuvia viideltä vuosikymmeneltä

– Lapsuuskotini oli Paltaniemellä, jossa joskus kokoontui Kajaanin Tiistaiseura, kertoo **Raija Paussoi**.

– Myöhemmin kävin mammani kanssa Tiistaiseuran kokoontumisissa Kajaanin seurakuntatalolla.

Kun elämänpolku johdatti Raijan oman perheen Rautalammin seurakunnan jäseneksi, oli luonnollista liittyä siellä Tiistaiseuraan.

– Niin kuin Tervon Tiistaiseuran perustajat ja rukoushuoneen rakentajat uskoen, toivoen ja rakkaudella rakensivat pyhäkkönsä, toimimme mekin puolisoni Vilhon ja tiistaiseuralaisten kanssa. Rukoilimme Tiistaiseuran toiminnalle jatkajia ja nyt voimme iloita nuoremmista Tiistaiseuran toimihenkilöistä Tervossa.

Rukous ja usko Taivahallisen Tuaton apuun on auttanut pienen Tiistaiseuran toimintaa.

– Nykyisin asumme perheeni kanssa Suonenjoella ja kuulumme Suonenjoen Tiistaiseuraan. Osallistuminen on harventunut ikääntymisen myötä.

Raija Paussoi on tutkinut Tervon Tiistaiseuran perustamista.

– Vuonna 1953 oli saatu tieto jälleenrakennustoimikunnalta, ettei Tervon rukoushuoneen rakentaminen kuulu kirkkokunnan jälleenrakennusohjelmaan.

Joukko seurakuntalaisia kokoontui kuitenkin Haapamäen kylässä Yrjö Savinoffin (myöhemmin Vehovuori) kotiin neuvottelemaan rukoushuoneen rakentamisesta. Rakentamiseen ryhdyttiin vapaaehtoisuuden pohjalta. Näin heräsi myös ajatus tiistaiseuratoiminnan aloittamisesta. Tiistaiseuran perustamispäivämäärä on 18.10.1954.

Tervon Tiistaiseura otti ohjelmaansa Pyhän Elian muistolle pyhitetyn rukoushuoneen rakentamisen taloudellisen tukemisen.

– Työilloissa oltiin ahkerasti mukana. Kahvirahat ja myyjäistulot lahjoitettiin rukoushuoneen hyväksi.

Mukana talkoissa olivat mahdollisuuksien mukaan kaikki Tervossa asuvat ortodoksisuvut.

Profeetta Elian muistolle pyhitetyn rukoushuoneen vihki K.S. apulaispiispa Paavali 21.10.1956.

– Rukoushuoneen valmistumisen jälkeen keskityttiin enemmän jumalanpalveluksiin ja hoidettiin hautausmaata.

Tiistaiseuran johtohenkilöt vanhenivat ja siirtyivät vuorollaan ”tuonilmaisiiin”. Toiminnassa tuli levähtämisen aika.

Vuonna 1982 isä Risto Lintu alkoi innostaa Tiistaiseuraa aktiivisempaan toimintaan. ”Työ-

rukkasiksi” hän kannusti Paussoin perhettä.

Puheenjohtajana toimivat vuosina 1982–1998 Vilho Paussoi, 1999–2001 Raija Paussoi.

– Kun muutimme pois paikkakunnalta, puheenjohtajana v.2002–2007 toimi Julia Pääkkönen ja vuodesta 2008 alkaen ja edelleen Tuija Oittinen.

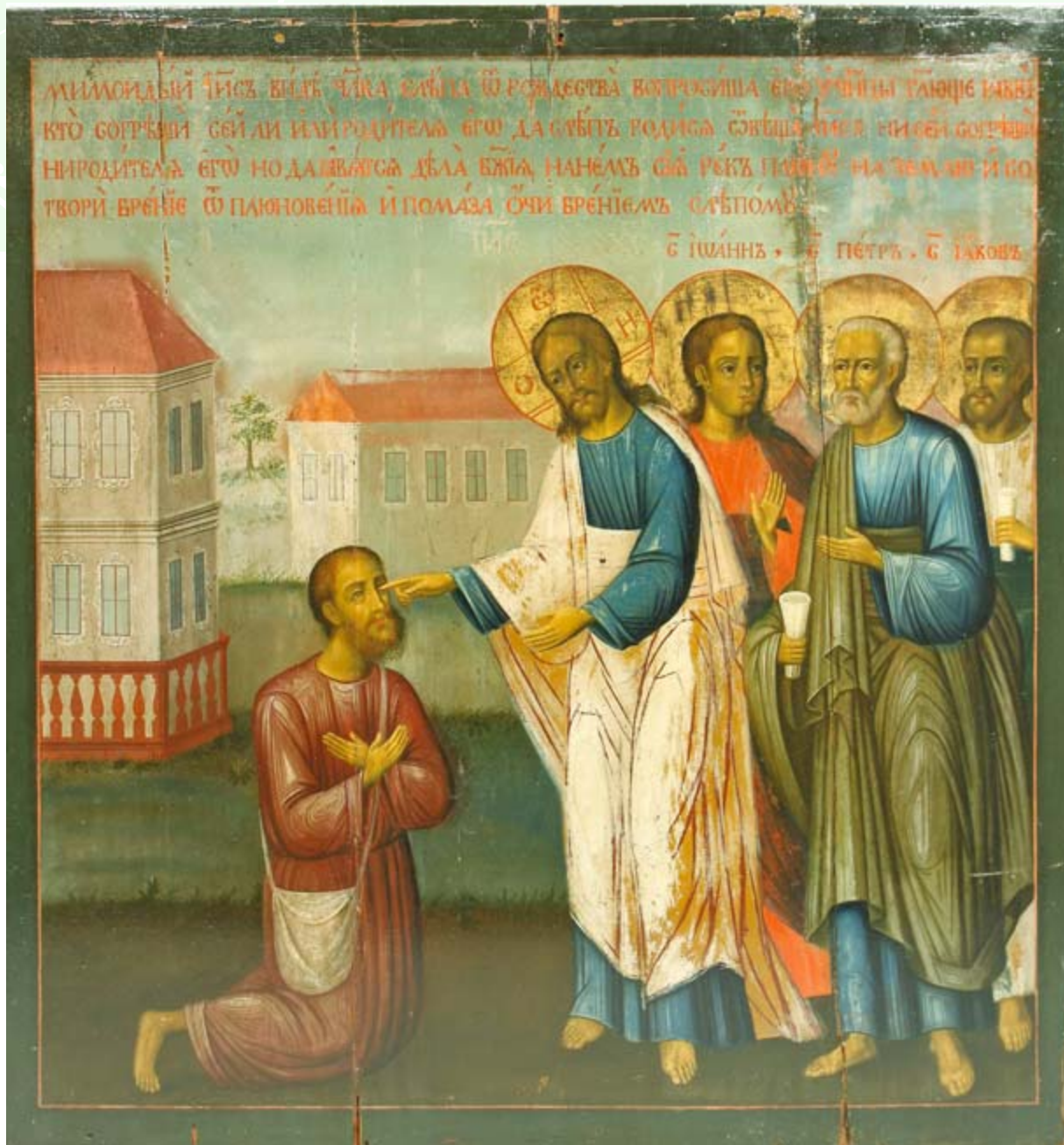
Rukoushuoneen vuosipäivää vietetään 19–20.7. yhdessä Rautalammin seurakunnan kanssa. Tiistaiseura järjestää pruasniekka murginan ja kahvit. Mukaan tulee aina paljon ihmisiä.

– Erityisen iloisia olemme paikkakunnalla lapsuutensa viettäneiden ortodoksisukujen lasten ja lastenlasten vierailusta. He rikastuttavat Tervon rukoushuoneen vuosipäivän juhlaa.

Tervon rukoushuoneen prausniekkaa vietetään 19.–20.7. yhdessä Rautalammin seurakunnan kanssa.

TUIJA OITTINEN

Sairaus ja usko

Sairastuminen koettelee uskoa ja yhteyttä Jumalaan. Kärsimys on se osa elämää, jonka joudumme ottamaan vastaan huolimatta siitä kuinka lujasti uskomme. Saamme kuitenkin pyytää Jumalalta itsellemme ja lähimmäisillemme maallisia hyvyksiä ja sielun ja ruumiin terveyttä.

Sairautta ja sairastamista on monenlaista. Tavallinen päänsärky voi lamaannuttaa ihmisen vuoteenomaksi, jolloin tämä ihminen on todellakin sairas. Uupumusta, masennusta tai muita psyykkisiä sairauksia ei monesti haluta mieltää sairauksiksi, koska ne eivät näy ulospäin

samalla tavoin kuin esimerkiksi kuume tai murtunut käsi. Psykkinen sairastaminen on kuitenkin sairastamista ja psyykkisesti sairastutaan yhä enemmän ja enemmän tässä kiireen ja suorituskeskeisyyden maailmassa. Myös suhtautumisemme sairastamiseen vaihtelee. Joku näyttää suhtautuvan tyynesti

uutiseen parantumattomasta sairaudestaan, kun toinen on lähes paniikissa kuultuaan joutuvansa hammaslääkäriin.

Sairaus pysäyttää

Oma tai läheisen vakavampi sairaus pysäyttää pohtimaan omaa suhdetta koko elämään

kuin myös Jumalaan ja iankaikkisuuteen. On selvää, että vakava sairaus ja edessä oleva kuoleman kohtaaminen ei tunnu reilulta. Kuitenkin me ihmiset olemme alttiita tässä maailmassa vaikuttavilla asioilla ja elämä ei suju siten reilusti että ainoastaan pahoja asioita tekevät joutuisivat kärsimään. Me joudumme vastaanottamaan tässä ajallises- sa elämässä monia kärsimyksiä riippumatta siitä kuinka lujasti uskomme. Kristuskaan ei luvannut, että hänen seuraajansa välttyisivät sairauksista ja muilta vastoinkäymisistä. Kaikki apostolit joutuivat kärsimään. Erityisesti pyhä apostoli Paavali koki oman ruumiillisen sairautensa taakkana, josta hän pyysi parantumista:

"Olen saanut pistävän piikin ruumiiseeni, Saatanan enkelin kurittamaan itseäni, etten ylpistyisi. Olen kolme kertaa pyytänyt Herralta, että pääsisin siitä. Mutta hän on vastannut minulle: 'Minun armoni riittää sinulle. Voima tulee täydelliseksi heikkoudessa.' Sen tähden ylpeilen mieluummin heikkoudestani, jotta minuun asettuisi Kristuksen voima." (2. Kor. 12:7-9)

Kun Kristus toimi täällä maan päällä, hän paransi sairaita ja herätti jopa kuolleita. Tätä hän ei tehnyt siksi, että olisi yrittänyt julistustyönsä aikana kitkeä kaikki sairaudet pois maan päältä. Parantamiset tapahtuivat rakkaudesta ihmisiä kohtaan ja siksi, että ihmiset uskoisivat Kristuksen olevan Jumalan Poika.

Kristus toi itsessään Jumalan valtakunnan todeksi maan päällä ja Jumalan valtakunnassa ei ole sairautta eikä kuolemaa. Parantaessaan Kristus edeltä kuvasi toisessa tulemisessaan tapahtuvaa lopullista vapautumista kaikista sairauksista ja kärsimyksistä.

"Miksi juuri minä"

Tämä on kysymys johon vaadimme Jumalalta vastausta kohdatessamme vakavan sairauden. Lääkäriltä saisimme joissakin tapauksissa melko tyhjentävänkin selityksen sairautteemme, joka johtuu esimerkiksi perintötekijöistä tai elämäntavoista. Tästä huolimatta haluaisimme selityksen siihen miksi meitä koetellaan. Haluamme löytää syyn tai syyllisen sairaudelle. Johtiko minun tai lähim-

mäiseni sairastumisen syynä jokin laiminlyönti paha teko?

Hyvin usein ihminen kokee sairauden Jumalan rangaistuksena. Tuollaisessa mielentilassa ihminen saattaa ikään kuin odottaa Jumalalta anteeksipyyntöä siitä, että joutuu elämään sairauksien ja vastoinkäymisen sävyttämää elämää tässä Jumalan luomassa maailmassa.

Sairastaminen ja kuolema eivät kuulu Jumalan valtakuntaan, eikä alkuperäiseen luomistyyöhön, vaan ne kuuluvat maailmaan, jossa vaikuttaa ihmisen syntiinlankeemus. Syntiin liittyvät asiat ovat monesti epäreiluja. Siksi sairaudet ja kuolema tuntuvat nimenomaan epäreiluilta meitä ihmisiä kohtaan. Siitä huolimatta meidän tai lähimmäistemme yksittäiset teot harvemmin liittyvät sairauteemme.

Jumala ei kiusaa ihmistä, vaikka Isä meidän rukouksessa pyydämme, että Jumala ei "saata meitä kiusaukseen". Parempi käännös olisi, että Jumala ei antaisi meidän vastoinkäymisissä luovuttaa, vaan antaisi meille voimaa kulkea eteenpäin. Pyhä apostoli Jaakob sanoo kirjeessään seuraavasti:

"Älköön kukaan kiusauksiin jouduttuaan ajatelko, että kiusaus tulee Jumalalta. Jumala ei ole pahan kiusattavissa, eikä hän itse kiusaa ketään. Jokaista kiusaa hänen oma himonsa; se häntä vetää ja houkuttelee." (Jaak. 1:13-14)

Kiusaus ei siis tule Jumalalta, vaan suurin taistelu on meidän oma sisäinen taistelumme.

Jos kerran sairaus pysäyttää ihmisen ja saa hänet ajattelemaan Jumalaa ja iankaikkisuutta, niin tässä kohden punnitaan se mitä ihminen seuraavaksi tekee? Kääntykö hän pois Jumalasta, vai pitääkö sittenkin suunnan kohti Häntä? Joidenkin kohdalla usko heikkenee, toisilla se vahvistuu.

Uskon tarkoituksena ei lopulta ole vapauttaa ihmistä ruumiillista kärsimyksistä, vaan antaa voimaa ja ymmärrystä kulkea eteenpäin, katse suunnattuna kohti Jumalan valtakuntaa. Jälkikäteen monet ovat huomanneet, että ruumiillinen sairaus onkin itse asiassa koitunut hengen ja uskon vahvistukseksi.

Kirkon tarjoamat pyhät toimitukset

Ortodoksisessa kirkossa on olemassa sairaanvoitelun mysteerio. Siinä rukoillaan Jumalalta syntien anteeksi antoa ja parannusta sekä

sitä, että Hän nostaisi sairastuneen takaisin pystyyn. Esimerkkinä tästä voi mainita sen kuinka Jeesuksen paransi Pietarin anopin. Parannuttuaan tämä nousi ylös ja alkoi palvella muita.

"Jeesus meni Pietarin kotiin ja näki, että tämän anoppi makasi kovassa kuumeessa. Jeesus kosketti hänen kättään ja kuume lähti hänestä. Nainen nousi vuoteesta ja alkoi palvella Jeesusta." (Matt. 8:14-15)

Sairaanvoitelun tarkoituksena on tervehdyttää sairas, jotta hän voisi taas palvella Jumalaa. Siksi tämän sakramentin toimittaminen saattohoidossa olevalle ihmiselle ei ole tarkoituksenmukaista.

Sairaanvoitelua yleisempi toimitus on rukoushetki, jonka yhteydessä annetaan ehtoollista. Tästä toimituksesta käytetään nimitystä sairaanripitys. Mikäli sairaus estää ihmistä saapumasta kirkkoon, niin silloin kirkko tulee ihmisen luo. Ehtoollisen vieminen sairastavalle ei tarkoita sitä, että lopun hetket olisivat käsillä, vaan ehtoollinen on luonnollinen asia, johon ihmisen pitäisi osallistua säännöllisesti, oli hän sitten terve taikka sairas.

Vaikka sairaudet kuuluvatkin tähän elämään, niin me saamme pyytää Jumalalta itsellemme ja lähimmäisillemme maalisia hyvyksiä ja sielun ja ruumiin terveyttä. Terveenä meidän on helpompi toimia ja tehdä hyvää. Meidän tehtävänämme on myös ennalta ehkäistä mahdollisia sairauksia ja vaalia terveyttämme, sillä ruumis on sielun temppeli.

Ruumiillista terveyttä ei ole syytä väheksyä painottamalla yksipuolisesti ihmisen sielunelämää. Terveys ja hyvinvointi ovat ihmiselle erityinen siunaus, mutta samalla ne antavat myös vastuun palvella. Ne joilla on hyvät edellytykset toimia ja auttaa heikompia tulisi todellakin tehdä näin. Tämä on kristityn tehtävä.

Pastori Andrei Verikov

Ikön kuva-aiheena on Kristus parantaa sokean. Aihe pohjautuu Johanneksen evankeliumiin (Johannes 9:1-7) kertomukseen miehestä, joka oli ollut syntymästään saakka sokea. Kristus teki syljestä tahnaa ja paransi sillä miehen sokeuden.

Tiistaiseura – mahdollisuuksien keidas

Kuka tietää, mikä on Tiistaiseura? Monilla on jokin mielipide tai näkemys Tiistaiseurasta. Mutta missä määrin tämä vastaa sitä, mikä on totta?

Tiistaiseuroja on jokaisessa seurakunnassa ja usein ne ovat seurakuntatyön voimatekijä. Seurakuntien henkilöresurssit ja myös taloudelliset mahdollisuudet ovat rajalliset. Tällaisessa tilanteessa itseohjautuvilla seurakuntatyötä tukevilla ryhmillä on tilausta. Tiistaiseuroilla on taustajärjestönään Pyhien Sergein ja Hermanin Veljeskunta, joka neuvonnalla ja koulutuksella sujuvoittaa paikallista toimintaa.

Toiminnan alku ja muotoutuminen

Sortavalassa alkoi vuonna 1886 kokoontua naisten ompelupiiri. Tarkoituksena oli auttaa vähävaraisia kaupunkilaisia kohentamaan toimentuloaan. Valmiit ompelukset myytiin myyjäisissä. Silloinen Suomen arkkipiispa Antoni ehdotti ryhmän nimeksi Tiistaiseura, koska työillat aina pidettiin tuona viikonpäivänä.

Tähän aikaan ompelukerhoja ja muita lähimmäisapuun ja hyväntekeväisyyteen liittyvää toimintaa syntyi runsaasti Venäjällä ja myös Suomessa, luterilaisen kirkon piirissä.

Sortavalan ”vanha” Tiistaiseura toimi 17 vuoden ajan. Seura sai uuden alun, kun se rekisteröitiin Pyhien Sergein ja Hermanin Veljeskunnan ensimmäiseksi alaosastoksi vuonna 1924. Arkkipiispa Herman piti tärkeänä edistää diakoniatointia ortodoksisessa kirkossa ja tätä toimintaa tukemaan valjastettiin Tiistaiseurat. Seuran ensimmäiset hyväntekeväisyysmyyjäiset järjestettiin jo joulukuusi 1924.

Sortavalan Tiistaiseura oli hyvänä esikuvana, kun veljeskunnan alaosastoja alettiin perustaa ympäri silloista Suomen Karjalaa. Tiistaiseuroja syntyi hillittyyn tahtiin 1920-luvulla, mutta seuraavan vuosikymmenen lopulla, vuonna 1939, veljeskunnan seuroja oli jo 50. Joillakin näistä oli haaraosastoja, joista oli määrä muodostaa itsenäisiä alaosastoja. Sota tuli kuitenkin väliin.

Tiistaiseuran perustamisessa olivat seurakuntien papit aktiivisia. He kutsuivat kylän ortodoksit kokoon ja kertoivat vapaaehtoisuustoiminnasta, vähävaraisten auttamisesta ja hengellisen kasvun edistämisestä. Tiistaiseura saatettiin perustaa jo samassa kokouksessa.

Toisinaan seuran perustamisessa oli jotkut toimeliaat seurakuntalaiset asialla. 1930-luvulle tultaessa saatettiin innostua Tiistaiseura-toiminnasta, kun naapurikylässä sellainen jo toimi.

Tiistaiseurakokouksien nimikkeenä oli työilta. Niiden aikana tehtiin käsi-työtä ja valmisteltiin myyjäisiä. Työiltoihin kuului myös hengellinen anti, luettiin ääneen Aamun Koittoa tai muuta hengellistä kirjallisuutta. Kun pappi tai kanttori ei voinut olla läsnä, lukemisesta vastasi esimerkiksi opettaja.

Tiistaiseurojen toimintaan kuului myös juhlien järjestäminen. Näihin juhliin osallistui väkeä runsaasti perhekunnittain. Ohjelmassa

oli laulua, musisointia, lausuntaa ja puheita. Joissakin seuroissa oli ennen sotia lapsi- ja nuoriso-osastoja, jotka kokoontuivat omiin tapaamisiinsa. Lapset ja nuoret valmistelivat ohjelmaa, jota sitten esitettiin juhlissa.

Toiminnasta kertyneet varat käytettiin toimeentulovaikeuksissa olevien perheiden avustamiseen, pyhäkköjen kaunistamiseen ja esimerkiksi Lieksan Tiistaiseuran tapauksessa oman pyhäkön rakentamiseen. Tiistaiseurat järjestivät myös käyntejä hoitokodeissa ja yksinäisten luona.

Valtaosa Tiistaiseuran aktiiveista oli naisia. Mutta miehetkin olivat mukana: he saattoivat lukea ääneen työilloissa. Miehet tekivät myös puutöitä myyjäisiin. He olivat mukana hautausmaatalkoissa ja pyhäkköjen kunnostamisessa.

Sotavuodet merkitsivät syvää kriisiä koko Suomen ortodoksiväestölle. Tiistaiseurat eivät toimineet sotavuosina. Vasta pula-ajan jälkeen, 1940-luvun lopulla ja varsinkin 1950-luvulla alkoi tiistaiseuratoiminta virotta. Joissakin

Mutkanvaaran Tiistaiseura vuonna 1960. Keskellä isä Erkki Piironen.

KIRKKOMUSEO RIISA

PHSV:n virkistysleirillä Purniemiessä ovat sahaajina Nasti Jetsu, Maria Rovio ja Veera Saarinen.

KIRKKOMUSEO RIISA

Kuopion Tiistaiseura korjaa jumalanpalveluspukuja.

tapauksissa seura jatkoi jonkin rajan taakse jääneen seuran perinteitä.

Tiistaiseurat uusilla asuinsijoilla

Yhteydet omaan kirkkoon ja seurakunnan työntekijöihin olivat sotien jälkeen vaikeutuneet. Etäisyydet olivat pitkät, tiestö puutteellinen ja papisto vähälukuista. Näissä oloissa yhteen kokoontuminen ortodoksisuuden hengessä antoi voimia kohdata arjen raskuuksia ja myös epäluuloa, jota kantaväestö toisinaan ilmensi.

Tiistaiseura toimintamallina oli valmiina tarjolla ja se havaittiin erittäin hyvin toimivaksi. Uusille asuinpaikoille syntyi Tiistaiseuroja nopeaan tahtiin koko 1950-luvun ajan. Sadan Tiistaiseuran raja saavutettiin jo vuonna 1954.

Ortodoksisen Nuorten Liitto perustettiin sodan aikana vuonna 1943. Sen kerho- ja leirit toiminta sai erittäin suuren merkityksen. Lapset ja nuoret saivat ortodoksiystäviä ja vaikutus levisi koko perheeseen. Tiistaiseuroihin tulivat edelleen vanhemmat lapsineen, mutta nuorten toiminnalla oli nyt oma taustajärjestönsä.

Käytännössä näyttää siltä, että Tiistaiseurat ja lapsi- ja nuorisokerhot vaikuttivat myönteisesti toisiinsa. Nämä seurakuntatyön tukimuodot olivat tuloksellisia, niihin osallistui huomattava määrä eri ikäluokkien ortodokseja sekä haja-asutusalueilla että taajamissa. Toiminnalle oli leimallista iloinen innostus ja aito yhdessä tekemisen halu.

Tiistaiseura-aate jatkoi leviämistään aina 1970-luvulle saakka. Tämän vuosikymmenen puolivälissä oli Tiistaiseuroja jo liki 170. Mutta samalla oli jo 1960-luvulla alkanut maan sisäinen muuttoliike, joka jatkuu yhä. Näin on syntynyt edelleen jatkuva tilanne, jossa muutamat Tiistaiseurat lopettavat toimintansa, kun seudulla ei enää asu ortodokseja. Veljeskunnan satavuotisjuhla 1985 innoitti kuitenkin useiden uusien Tiistaiseurojen perustamiseen.

Tiistaiseurojen toiminnan sisältö pysyi suurelta osin saman rungon puitteissa kuin

ennen sotia. Keskinäisen avun ja tuen tarjoaminen nousi kuitenkin myös tärkeäksi etenkin 1950-luvulla, jolloin moni uudisraivaajaperhe oli raskaasti kuormitettu. 1960-luvulla Tiistaiseurat avustivat koltia ja Lintulan luostaria, nunnien asuinrakennushanketta. Seuraavalla vuosikymmenellä alkaneen Suomen ortodoksisen kirkon lähetystyön varainhankinnassa oli moni Tiistaiseura mukana.

*Rovasti Sergius Colliander,
PSHV:n toiminnanjohtaja*

MAHDOLLISUUKSIEN KEIDAS

Vuosikymmenten saatossa ovat tuhannet ihmiset olleet mukana kehittämässä Tiistaiseuroja juuri sellaisiksi, että toiminta on tuloksellista ja mielekästä kulloisessakin ympäristössä. Mukana ovat olleet naiset ja miehet, nuoret aikuiset, keski-ikäiset ja ikäihmiset, ortodoksit ja toisuskoiset. Edelleen toimii noin 70 Tiistaiseuraa ympäri Suomea.

Mikä tahansa yhteistoiminta ihmisten kesken seisoo tai kaatuu sen mukaan, onko kykyä nähdä, mikä on tärkeää juuri nyt ja mihin käsillä olevat voimavarat riittävät. Toisinaan voi käydä niin, että vakiintuneesta ryhmästä tulee suljettu siten, ettei uusien tulokkaiden ole helppo löytää omaa paikkaansa. Tähän riskiin tulisi suhtautua vakavasti. Seuran vastuuhenkilöiden olisi kiinnitettävä tähän kaikkien huomiota. Tiistaiseura on lähtökohtaisesti avoin yhteisö, joka tervehtii jokaista, joka on kiinnostunut yhdessä toimimisesta ortodoksisilla etumerkeillä.

Tulokas saatuaan tuoda esille kysymyksiä, joita on terveellistä yhdessä pohtia. Jokaisella on omat osaamisalueensa. Näitä olisi hyvä hyödyntää: voihan olla, että toimintaa olisi mahdollista ulottaa johonkin uuteen hyvään suuntaan!

Keidas on paikka, jossa levähdetään. Siellä saadaan virvoittavaa vettä ja vahvistavaa ravintoa. Sieltä lähdetään uusin voimin kohtaamaan päivän kuorman ja helteen. Tiistaiseura on mahdollisuuksien keidas: sen ääressä voi syntyä uutta intoa ilmentää kiintymystä kirkkoon ja halua kunkin voimien ja elämäntilanteen mukaisesti tekojen kautta kantaa viestiä himmenemättömästi Valosta maailmaan.

Avoimuus on Tiistaiseurojen avaintekijä

Pyhien Sergein ja Hermanin Veljeskunnan toiminnanjohtaja, rovasti Sergius Colliander on vieraillut monissa Tiistaiseuroissa. Hän kannustaa seuroja avoimeen, aktiiviseen toimintaan.

Tiistaiseuroihin suuntautuneiden vierailujensa aikana isä Sergius kertoo tavanneensa monia oman seuransa toiminnasta iloitsevia ihmisiä, jotka avoimesti hakevat ryhmälleen uusia, paikallisia tarpeita vastaavia toimintatapoja.

- Toisinaan vaikuttaa siltä, etteivät seuran aktiivit itse huomaa, miten laadukasta toiminta on, muistuttaa isä Sergius.

- Ihaillen ihmettelen kuinka laajalla rintamalla Tiistaiseurat yhä edelleen toimivat. Monet seurat ovat löytäneet selkeitä toimintamalleja, joita kehitetään ja vaihdellaan jatkuvasti.

Isä Sergius muistuttaa siitä kuinka ryhmän vastaanottavainen henki on avaintekijä elinvoimaiselle Tiistaiseuralle.

- Uudet tulokkaat tulisi ottaa huomioon ja heti aluksi tulisi miettiä, miten juuri tämä ihminen omilla taidoillaan voisi tulla seuran toimivaksi osaksi.

Potkua toimintaan

Veljeskunnan toiminnan runkona ovat paikalliset alaostot, joista tärkeimpinä juuri Tiistaiseurat. Intoa pursuavista kohtaamisista huolimatta, joidenkin Tiistaiseurojen käsitys omasta toiminnasta tuntuu olevan kovin alavireinen.

- Maassamme jo vuosikymmeniä jatkunut sisäinen muuttoliike vaikuttaa väistämättä kaikkeen, myös tiistaiseuratoimintaan.

Totuus on, että pienellä paikkakunnalla toimivat seurakunnat saavat toiveistaan huolimatta harvoin uusia jäseniä.

- Ajattelen kuitenkin, että pienelläkin

joukolla on mahdollista tehdä antoisaa ja mielekästä tiistaiseuratyötä.

Isä Sergius kannustaa seuroja huomioimaan niiden ympärillä elävä todellisuus, siitä kumpuavat olosuhteet.

- Yhteistyö seurakunnan kanssa tulisi merkitä sitä, että kehitetään toimintatapoja, joilla tuetaan seurakunnan toimintaa.

Tämä voisi olla pyhikönnön kunnossapitoa ja kaunistusta, maallikkopalvelusten toimittamista ja niihin liittyvää opintotoimintaa. Se voisi merkitä myös kotikäyntejä niiden jäsenten luokse, jotka sairauden tai jo vanhuuden heikkouden vuoksi eivät jaksa osallistua yhteisiin tapaamisiin. Tässä seurakunnan nuoret voisivat olla avainasemassa. Näin myös kirkon traditio voisi kulkea sukupolvelta toiselle.

Tie kiertyy kehäksi

Tiistaiseurat voivat toimia jäseniään kantavana siltana kohti muutakin seurakunnan toimintaa.

Isä Sergius Collianderin oma tie kirkon ”aktiivitoimijaksi” on kulkenut erityisesti jumalanpalvelusten kautta. Omien vanhempien, Tito ja Ina Collianderin suhde kirkkoon ja Valamon luostariin antoi sille selvän suunnan.

- Viettäessämme kesää Hangossa kummuni, isä Tapani Repo, sai minut houkutelluksi toimimaan jumalanpalveluksissa ponomarina. Olin silloin vähän alle kymmenvuotia.

Tässä vaiheessa nuori poika oli aika ”ulalla” tehtävästään eikä oikein innostunut asiasta.

- Myöhemmin teini-ikäisenä, olin säännöllisesti alttaripalvelijana Uspenskin katedraalissa. Siellä otin myös ensi askeleeni lukijana.

Tito ja Ina Collianderin suhde luostariin ja sen asukkaisiin oli lämmin ja läheinen.

- Pyhiinvaellukset Valamoon, munkkien toimittamiin jumalanpalveluksiin osallistuminen ja vierailut heidän luonaan tekivät luostarin minulle tutuksi.

Rinnan yliopiston kieliopintojen kanssa Isä Sergius aloitti etäopiskelun pappisseminaarissa.

- Kuopiossa kävin tenttimässä ja poikkeasin sen jälkeen Valamossa. Huomasin miten kipeästi siellä tarvittiin apua. Näin vähitellen tulin muutamaksi vuodeksi luostarin asukkaaksi.

- Tieni vei kuitenkin vastakkaisesta vakaasta aikomuksestani huolimatta, takaisin maailmaan.

Syntyi nuori perhe, jolle isä Sergius hankki toimentulon kääntäjänä ja tulkkina.

- Tälle vuosituhannelle tultaessa siirryin näkövammaisten järjestötyöhön koko-aikaisena, kunnes jäin työkyvyttömyyseläkkeelle.

Nyt isä Sergius on palvellut pappina jo kaksitoista vuotta.

- Olen avustanut Helsingin seurakuntaa, mutta myös muita Etelä-Suomen seurakuntia. Valamon luostarissa olen toimittanut palveluksia jatkuvasti yhä enemmän. Olen myös ohjannut kansanopistossa retriittejä.

Kotipaikkakin on vaihtunut pääkaupunkiseudusta luostarin läheisyyteen Varistai-paleelle.

Ympyrä on sulkeutunut. Vuoden 2013 alusta saakka Pyhien Sergein ja Hermanin Veljeskunnan toiminnanjohtajan työssä toiminut isä Sergius tulee aamuisin työhön tuttuun paikkaan. Työhuone sijaitsee Valamon luostarissa.

Tulevaisuuden kuvia

Valamon luostarin perinteikkäästä rauhasta katse on kuitenkin suunnattava tässä päivässä myös tuleviin vuosiin.

Minkälaisena Tiistaiseurojen toiminta näyttäytyy sinulle tulevaisuudessa?

- Kirkko, seurakunnat ja seurakuntien tukijärjestönä Veljeskunta ja sen alaosastot ovat osa tätä yhteiskuntaa. Vaikka kirkon sanoma ja arvot eivät muutu, arvelen, että seurakunnan toimintatavat muuttuvat. Ne ovat olleet tähänkin mennessä jatkuvan, hitaan muutoksen alla.

- Tämä on vain luonnollista eikä ole tuketuksenmukaista pitää kiinni tavoista, jotka eivät ole ankkuroiduneita lähiympäristön todellisuuteen, muistuttaa isä Sergius.

Pyhien Sergein ja Hermanin Veljeskunnan toiminnanjohtajana hän arvelee Tiistaiseurojen löytävän yhä enemmän konkreettisia tapoja, joilla ne voivat olla apuna seurakunnan käytännön toiminnan monipuolistamisessa.

- Uskon, että opintotoiminta tulee edelleen olemaan tärkeää, samoin vapaa seurustelu ortodoksisuuden hengessä. Kahvikupposen äärelle istahdetaan varmasti yhdessä jatkossakin.

Näyttäisi todennäköiseltä, että seurakuntien resurssit tulevaisuudessa vähenevät.

- Silloin itseohjautuvilla ryhmillä tulee olemaan yhä suurempi merkitys. Kysytään taitoja, joita ihmisillä on ja joita he ovat valmiit asettamaan kirkon käyttöön tiistaiseuratoiminnan kautta.

Isä Sergius uumoilee, että keskinäinen avunanto ja moni-ilmeinen diakonia tulevat myös olemaan keskeisesti kuvassa mukana.

Tervetuloa Tiistaiseuraan!

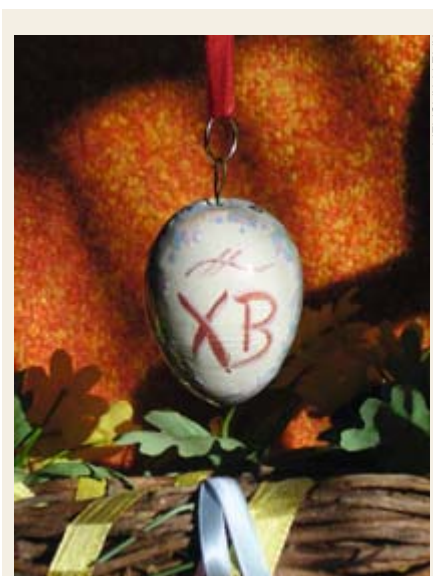
Tiistaiseura-aatteella on kunniakkaat perinteet. Mutta vielä tärkeämpää on, että tänä päivänä toimivat Tiistaiseurat ovat kiinni siinä, mikä ympäröi ihmisiä juuri sillä hetkellä ja siinä paikassa missä toimitaan.

Isä Sergius Colliander muistuttaa siitä kuinka Tiistaiseura näin sekä jatkaa vankalta, olemassa olevalta pohjaltaan, että on kääntyneenä ulospäin hakien sellaista, missä vapaa-

ehtoistoiminta ortodoksisuuden hengessä olisi kysyttävää.

- Korostan sitä, että Tiistaiseura on avoin yhteisö. Tiistaiseurassa on tilaa jokaiselle, joka on kiinnostunut toimimaan ortodoksisen avaran ihmiskäsityksen hengessä yhteiseksi turvaksi ja iloksi.

Mari Vainio

KAIVI KASALA

Sinä, Kristus Jumala, nousit voittajana kuolleista. Mirhantuojille sanoit: "Iloitkaa." Apostoleillesi annoit rauhan ja langenneille ylösnousemisen.

Suuren ja valoisan pääsiäisjuhlan johdosta Pyhien Sergein ja Hermanin Veljeskunta tervehtii kaikkia jäseniään ja jokaista Aamun Koiton lukijaa: Kristus nousi kuolleista!

NYT TILATTAVISSA! KUULKAAMME – ohjeita Raamatun lukijalle

Pyhä Raamattu on uskomme peruspilareita ja sen itsenäisen tutkimisen tulisi kuulua ortodoksin arkeen. Tämä isä Thomas Hopkon laatima opaskirjanen johdattaa tutustumaan Raamattuun ja antaa viittauksia raamatunkohtiin, jotka koskevat tavallista elämää.

Opasta jaetaan seurakuntiin käytettäväksi esimerkiksi raamattupiireissä. Suoramyyntihinta on 3 euroa/kpl. Tilaa nettisivujen kautta pshv.fi tai soita 0206100490!

Pääsiäinen – matka vapauteen

On sovintosunnuntain ilta. Olemme toimittaneet ehtoopalveluksen, jonka lopuksi kaikki kirkossa olijat pyysivät toisiltaan anteeksi.

On hienoa, että seurakunta muodostaa kuin suuren perheen, joka yhdessä käy kulkemaan suuren paaston tietä kohti pääsiäisen ilosanomaa koko maailmalle.

Rukoilen hiljaa yössä, sillä mieltäni painavat lukemattomat ajatukset, jotka himmentävät tulevan juhlan ilon. Kannan huolta vakavasti sairaan ystäväni puolesta ja niiden miljoonien ihmisten puolesta, jotka ovat sotien takia joutuneet jättämään kotinsa ja joskus myös perheensä. Olen illalla jumalanpalveluksessa rukoillut rauhaa maailmaan ja rauhan tahtoa ja sovintomieltä eri puolilla maailmaa sotivien kansojen kesken. Yö on kuitenkin pitkä ja pimeä. Tunnen seiso-vani varjoissa kuin tuhlaajapojan veli. Minulla ei ole rohkeutta kohdata tämän maailman pahuutta. Huomaan olleeni itsekäs, kun seuraavaa lomaa-ni suunnitellessa, olen kysellyt ystävil-täni jotka asuvat ulkomailla, että eihän siellä vaan ole pakolaisia. Tiedän, että näiden ajatusteni kanssa jään pimeään enkä voi täydellisesti riemuita kevään ilojuhlassa.

Yön pimeydessäkään en ole yksin, sillä yökin on yksin Jumalan. Rukoilen hiljaisuudessa, että Jumala puhdistaisi ajatukseni. Tiedän, että Jumalani tulee noutamaan minutkin kevään ilojuhlaan sanoen, että yö on nyt päättynyt. Lopulta yksin Jumala voi kuoria minusta epäluottamuksen ja häilyvät ajatukset. Et ole jättänyt etkä hyljännyt minua. Olet kanssani kaipaavakseni, joka yössä tiivistyy valon ja näkemisen odotukseksi.

Ihminen odottaa ja toivoo aina jotain. Illalla uutta aamua ja päivää, talvella kevättä ja kesää ja sen tuomaa iloa, lämpöä ja lepoa. Sielullisena olentona ihminen odottaa ja kaipaavakseni myös jotain: Toivoo, lohdutusta ja pelastusta. Pääsiäisjuhla tarjoaa vastauksen kaipaavakseni. Uusi kevät koittaa juhlan myötä kirkkaana ja valoisana. Pääsiäisen salaisuudessa meitä ympäröi myös salaperäisen hengellisen valon loiste. Pääsiäisen ilosanoman ikuiset merkit; risti ja tyhjä hauta, ovat täynnä syviä salaisuuksia uskomme lähteiltä.

Juhlan syvä ymmärtäminen auttaa meitä ymmärtämään sen pyhän salaisuuden tässäkin

ajassa, vaikka sen juuret ovat kaukana menneisyydessä, vuosituhansien päässä. Näin ymmärrettyä pääsiäisjuhlan sanoma saa aivan uuden ulottuvuuden. Se ei tapahdu vain tietyssä päivänä tietyssä kuukautena, vaan aina ja kaikkialla. Joka sunnuntai katetaan kirkoissa uusi pääsiäisateria – Pyhä Ehtoollinen. Pääsiäisjuhlan pyhä salaisuus avautuu näin meille rakkauden ateriana, jonka osallisuus avaa meille tien Sielujen Kevääseen aina ja kaikkialla.

Tänäkin pääsiäisenä ihmiskunnan kyynelten takaa, keskeltä sotia ja levottomuutta, keskeltä piikkilanka aitoja, säteilee Jumalan lupauksen iloisen sateenkaari. Auttakaamme toinen toisiamme löytämään tuon ilon lähteen pää: pääsiäisen ilotanssi keskellä maailman myllerryksiä. Tänäkin pääsiäisenä Kristus kärsii meidän puolestamme. Tänäkin pääsiäisenä erämaan suuri yksinäinen kulkee kärsimyksen tien, että me voisimme iloiten kestää omat surumme ja koettelemuksemme. Me rukoilemme, että keskinäinen rakkaus varttuisi ihmisten välillä tässä maailmassa, että olisimme valmiita astumaan uuteen maailmaan. Valmiita astumaan kuolemasta elämään, epätoivosta toivoon, pelosta luottamukseen, vihasta rakkauteen.

Täytä oi Jumala meidän sydämemme ja maailmamme ilolla ja rauhalla. Anna meille sielujen kaunis kevät – pääsiäisen ilotanssi.

Kristus nousi kuolleista – Totisesti nousi!

*Pappismunkki
Johannes Parviainen*

TUOMAS KALLONEN

Samovaari-kerho yhdistää

Nivalan Kristuksen kirkastumiselle pyhitetty kirkko Karvoskylässä on seutukunnan asukkaille rakas ja huolella vaalittu rukouspaikka. Pohjanmaan lakeudelle rakennetun pyhäkön yhteydessä on pikkuruinen seurakuntasali keittiönurkkauksineen. Sinne kokoontuu, kesäkautta lukuun ottamatta, kuukausittain Samovaari-kerho.

Samovaari-kerho ei suinkaan ole mikään salaseura, vaan kaikille avoin venäjänkielinen opintopiiri. Kerhossa, joka on toiminut säännöllisesti jo liki yhdeksän vuotta, kuullaan toki myös suomenkieltä. Samovaari-kerhon ”äiti”, sen ideoija ja alullepanija, Irina Trifonova kertoo:

- Olin isä Antero Petsalon kyydissä, se oli kesää, kun ehdotin hänelle, että voisimme perustaa venäjänkielisen kerhon. Isä Antero tarttui heti ajatukseen ja sanoi, että syksyllä voimme aloittaa. Isä Antero ei puhu venäjää, mutta hän opetti kerhopäivinä meitä suomeksi ja minä käänsin hänen puheitaan.

Luterilainen seurakunta oli jo tätä aikaisemmin koonnut venäjänkielisiä maahanmuuttajia seurakunnallisiin tilaisuuksiin Nivalassa. Niissä kuultiin papin opetusta ja nautittiin kahvia tai ateria. Tapaamiset yhdistivät, koska siellä saatiin puhua uudessa kotimaassa kasaantuneista ongelmista.

- Ei me luterilaisen papin puhetta kuunneltu, eikä sitä edes ymmärretty, keskusteltiin vain venäjäksi omista asioista. Eikä me silloin tiedetty, että täällä on myös ortodoksinen seurakunta, vaan ajattelimme että kaikki ovat luterilaisia, muistelee Gennadi Ryda.

Ajan oloon toiminta näivettyi, eikä tilaisuuksia enää järjestetty, joten Samovaari-kerho syntyi tarpeeseen.

Irina Trifonova kertoo:

- Kerhon ohjelma on ollut sama alusta lähtien. Tilaisuus alkaa rukouspalveluksella. Sen jälkeen on opetusta, johon liittyy aiheesta käyty keskustelu. Lopuksi juomme yhdessä teetä. Osanottajien määrä vaihtelee ajankohdasta riippuen. Joskus mukana on kymme-

nen, joskus 25. Aktiivisimpia osallistujia on viisitoista. Opetuksen aiheet ovat liittyneet kirkkovuoden kierto. Joskus se on ollut kokoontumisemme lähelle osunut juhlapäivä, toisinaan jonkin pyhän ihmisen muisto.

Kerhon venäjänkielinen nimi ”U samovaa-
ra” merkitsee tarkasti käännettynä ”Samo-
vaarin äärellä”, mutta sitä alettiin nimittää suomalaisittain Samovaari-kerhoksi. Nimi oli luonnollinen valinta, koska venäläiset pitävät teestä ja samovaarin sekä teekupin äärellä viihdyttään keskustelemassa. Keväisin ja syksyisin kerhon tee valmistetaan hiilisa-
movaarilla, mutta talvella käytetään nyky-
aikaista sähkösamovaaaria. Tarjolle tuodaan

syötäväksi sekä suolaista että makeaa nyyt-
tikestien periaatteella.

Samovaari-kerhon toinen ”äiti” on musiikinopettaja ja kuoronjohtaja Olena Mihailova. Hänen johdolla Karvoskylän kirkossa laulaa pieni kuoro ja hän on opettanut kerholaisia laulamaan ja rukoilemaan. Olenan puoliso, Gennadij muisteli kerhon alkuaikojia:

- Me emme tienneet omasta uskostamme juuri muuta, kuin ristinmerkin teko ja saatoimme sanoa ”Slava Bogu” (Jumalalle kiitos), ajatteleminen mitä se merkitsee. Meidän taustana on ateistinen kasvatus ja kommunistinen järjestelmä, jossa uskonnolla ei ollut sijaa. Täällä, vaikka meitä on vähän, löysimme oman yhteisön, jota tarvitsemme yhteydenpitoon ja hengelliseen kasvuun. Meitä ei kiinnosta tanssi ja hauskanpito, vaan hengellisten asioiden oppiminen ja rukous.

Samovaari-kerhon toimesta järjestettiin viime kesänä yhdessä Pyhien Sergein ja Hermanin Veljeskunta ry:n kanssa perheleiri venäjänkieltä puhuville ja vastaava on luvassa ensi kesäksi. Jo kolmena vuonna peräkkäin kerho on järjestänyt Maslennitsana eli Laskiaisena blinikekkeit. Joulukuussa kerho järjestää jo perinteiseksi tulleen pyhän Nikolaoksen päivän, johon kutsutaan erityisesti lapsia. Samovaari-kerhon toiminnassa on mukana eri-ikäisiä venäläisiä, ukrainalaisia, valkovenäläisiä, yksi puolalainen ja satunnaisesti myös suomalaisia. Yhdistävänä tekijänä on kielen lisäksi halu oppia oman uskon hengellistä aarteistoa, keskustella arkisista asioista ja nauttia hyvää teetä samovaarin äärellä.

Talvisin tee keitetään sähkösamovaarilla.

Piispa Arseni

Pitääkö piiri keksiä uudelleen?

Keskustelin kolmen nuoren aikuisen kanssa. Liittyisivätkö he Tiistaiseuraan? Miksi? Miksi ei? Entä millainen seura heille olisi mieleen?

Tiistaiseurat elävät tässä ajassa: toiminta muotoutuu sen mukaan, mikä on seuran aktiivisten jäsenten tulevaisuuden visio.

www.ort.fi, 14.1.2016.

Näinhän sen pitää olla. Mutta jos ikääntyvä Tiistaiseura haluaa houkutella myös nuorempaa aikuisväestöä, tulisi kai heidät ottaa huomioon toiminnan suunnittelussa?

Aloittaen helpommasta: kokoontuminen tiistaina kello 12 ei ole mahdollista työssäkäyville tai opiskeleville.

Sitten hieman hankalampaan kysymyksen: mitä nuoremmat kaipaavat ja odottavat kirkon toiminnalta? Mikä herättäisi heidän kiinnostuksensa?

Ja vielä vaikeampaan haasteeseen: elämänvaiheessa, jossa työ vaatii voimista leijonanosan ja perhe pidättää jännöksen, mistä aika ja ryhtymisen tarmo?

Aikana, jona vapaa-ajanmarkkinat pursuvat tuotteita ja palveluita, harrastuksia ja yhteisöjä, mikä on kirkon toimintapiirin vahvuus? Millä se kilpailee ihmisten ajasta?

Tämän pohtimiseen antoi aikaansa kolme kiireistä nuorta aikuista: Annamari Muikku, 25, Joensuusta, ortodoksisen teologian kandidatin opiskelija ja ainejärjestö Pistiksen entinen puheenjohtaja; Elisa Hyvärinen, 26, Tampereelta, uskonnonopettaja ja TreOOL:in (Ortodoksisen opiskelijaliiton alaosasto) aktiivi; sekä Nico Lamminparras, 30, Helsingistä, samaisen opiskelijaliiton pääsihteeri.

Ikäortodoksien seura?

Tiistaiseura sai nuorilta aikuisiltamme suuren arvonannon. Kaikki tunsivat ne historian vaikeat ajat, joista Tiistaiseuran yhteis- ja talookoohenki otti niskalengin.

Tsasounien rakentaminen ja kaunistaminen, hyväntekeväisyysmyyjäiset, uurastaminen seurakunnan hyväksi, karjalaisen ja ortodoksisen identiteetin vaaliminen ”vieraalla maalla” – kaiken tämän edessä nuori polvi notkistuu vilpittömään kumarrukseen.

No jos näin, milloin he liittyvät mukaan toimintaan? Annamari arvelee, että kanttorintyön myötä hyvinkin pian. Muutoin –

myöhemmin.

– Liitän Tiistaiseuran vanhemman ikäryhmän harrastukseksi, vastaa Elisa.

Hän ottaisi jäsenkirjan 25–30 vuoden päästä. Myös Nico arvelee Tiistaiseuran ajankoh- taiseksi noin 30 vuoden päästä.

– Mielikuvissani se on ikäortodoksien seura, joka vaalii Karjalan evakoiden ja näiden ensimmäisen polven jälkeläisten ortodoksisuutta.

Onko Tiistaiseura kunniakkaan menneisyytensä vanki? Kokeeko sen omakseen myös uuden polven ortodoksit, joiden sydän ei ole luovutetussa Karjalassa, vaan kenties enemmän kaupungin sykkeessä, kansainvälisessä, monikulttuurisessa, someajan Suomessa?

Nuoret eivät kuitenkaan halua kaapata Tiistaiseuraa ”ikäortodokseilta”, eivät muuttua sitä nuorekkaaksi ja virtaviivaiseksi – ja tunnistamattomaksi perinteisen Tiistaiseuran ystäville.

– Tiistaiseuralla olisi varmasti annettavaa kiireen, suorituspaineen ja epävarmuuden raastamille nuorille aikuisille. Vanhemman polven kokemus voisi antaa perspektiiviä ja syvyyttä, Nico tunnustaa.

Olisiko vielä mahdollista kehittää sukupolvia yhdistävää toimintaa, jossa jokainen toisi yhdessäeloon jotakin: kuka aikaa, kuka intoa, kuka kokemusta, kuka uusia ajatuksia? Voisiko Tiistaiseura haastaa ajan trendin, joka vallitsee seurakuntienkin elämässä: karsinoitumisen samanikäisten ja –mielisten piireihin?

Ytimessä hyvä yhdessäolo

Maailma, johon Tiistaiseuran kulta-aika siijoittuu, on kadonnut. Mutta mihinkään ei ole kadonnut ihmisten kaipuu yhteisöllisyyteen, hyvään yhdessäoloon.

Tiistaiseuran toiminta kuulostaa nuoresta polvesta tutulta.

– Eipä opiskelijaliitto toiminnallisesti juuri eroa Tiistaiseurasta – siis kahvinhörpöttelyä, hetkipalvelus ja monenmoista löpöttelyä. Erona on viiteryhmä, joka meillä on 20–35-vuotiaiden nuorten aikuisten vertaisjoukko, Nico kuvaa.

Elisa on samoilla linjoilla.

– Myös Tampereella toimii OOL, vähän kuin nuorten aikuisten Tiistaiseura. Tapaamme kodeissa, ruokailemme yhdessä – pääsiäisenä papin luona, vietämme kreikkalaista iltaa, elokuvailtaa. Toiminnan ei tarvitse olla ihmeellistä. Tärkeintä on kohtaaminen ja ajatus- ten jakaminen.

Entä miten tällainen yhteisö erottautuu kaikista tarjolla olevista harrastepiireistä?

– Ehkä kirkon toimintojen erityispiirre on tilan antaminen virheille ja epätäydellisyydelle, Nico arvelee.

Voisiko tätä kuvata sanalla ’armollisuus’? Ihminen tulee arvostetuksi omana itsenään. Yhdistävä side on syvemmällä ihmisyydessä kuin yhteiskuntaluokassa, koulutustasossa tai vaikkapa harrastuksissa.

Seuran hyvä ilmapiiri on tärkein vetovoimatekijä.

– Tietysti toiminnan pitää liittyä kirkkoyhteisöön ja jumalanpalveluselämään, mutta kaiken toiminnan ei tarvitse olla niin kirkollista, Annamari tuumaa.

Hän uskoo, että ortodoksisen identiteetin vaalimista tarvitaan vastakin

– Jos maallistuminen ja ateismi jatkavat kulkuaan, on koko ajan tärkeämpää päästä jakamaan samanhenkisellä porukalla elämän iloja ja suruja, ilman että tarvitsee selitellä mitään tai pelätä olevansa kenenkään silmissä ’se uskovainen’.

Nuoren polven Tiistaiseura

Vedotakseen nuoriin aikuisiin tulisi Tiistaiseuran karistaa harteiltaan pölyttyneet mielikuvat. Ehkä se olisi helpompaa uudistamalla myös seuran nimi?

Nuorten ”Tiistaiseuran” toiminta on joustavaa ja jäseniensä näköistä

– Tarvitaanko raskasta yhdistysbyrokratiaa? Ja voisiko vetovastuu olla kiertävä? Kuka nostaisi vuorollaan esiin omia kiinnostuksen kohteitaan ja kaikki oppisivat, Nico visioi.

– Osallistumisen kynnyksestä voisi madaltaa, jos seura jalkautuisi kodeista ja seurakuntasalista ihmisten ilmoille: elokuvissa käynti ja päälle keskustelu, ateriointi vaikka venäläisessä köökissä. Ja kun väki on saatu houku-

teltua suikeaan seuraan, voidaan kokoontua myös kodeissa, Nico vinkkaa.

Elisa kysyisi seurakuntalaisilta, minkälainen toiminta heitä kiinnostaa.

– Leirikeskuksessa tai muussa seurakuntalaisille tutussa paikassa voisi järjestää matalan kynnyksen kesätapahtuman rennolla ohjelmalla: saunomista, uimista, makkaranpaistoa, jutustelua nuotiolla, pappi mukaan kohtaamaan ihmisiä.

– Tapahtumassa ihmisillä olisi mahdollisuus vaikuttaa seuran uuteen ohjelmaan: he kokisivat tulevaisuuden kuulluiksi ja innostuisivat! Kesäpäivästä versoisivat ihmisten itsensä ”keksi-mä” toimintapiiri ja liuta uusia jäseniä!

Vaikuttavaa uskoa ja kirkkokansan taitoja

Sana ”opintopiiri” kalskahtaa nuorempien korvaan aikansa eläneeltä. Samalla nuoret ovat tavattoman halukkaita oppimaan uutta. Ei ehkä juuri kristologiaa ja kolminaisuusoppia, vaan miten nämä liittyvät oman elämän merkityksellisiin asioihin.

– Ekologisuus, globaali oikeudenmukaisuus, ihmiskaupan ja lapsityövoiman torjuminen. Miten nämä liittyvät ortodoksisuuteen? Annamari luetlee.

Ajankohtaiset teemat vetäisivät toiminnan piiriin myös ihmisiä, jotka eivät ole kokeneet kirkkoa läheiseksi.

– Yhdessä voisimme opetella tekemään viisaita pieniä ja suuria valintoja, Annamari jatkaa.

Tiistaiseura voisi vahvistaa maallikkojen asemaa kirkossa. Se voisi antaa opetusta kirkon tilasta ja ajankohtaisista haasteista, seurakuntalaisen vaikutusmahdollisuuksista – ja tarjota keskustelufoorumia näistä asioista.

Johtavana ajatuksena olisi: Seurakunta olemme me, sen jäsenet. Miten yhdistäisimme voimamme, miten kasvattaisimme tietojamme ja taitojamme elävän seurakunnan rakennukseksi?

Palvellaan ja ollaan vaan

Nuoria aikuisia yhdistää yksi asia: kiire. Toiminta ei saa sitoa liikaa. Vastuun jakaminen ja toiminnan kuormittavuus ovat avainkysymyksiä.

Kukaan ei uskalla tulla uutena porukkaan, jossa silmät kiiluen odotetaan seuran pelastajaa: uutta puheenjohtajaa, sihteeriä, rahastonhoitajaa.

Toisaalta toiminta halutaan kokea merkityksellisenä. Moni haluaa antaa aikaansa hyvän asian puolesta – omilla ehdoilla.

TUOMAS KALLONEN

Yhtenä kysymysmerkkinä. Minkälainen on tulevaisuuden Tiistaiseura?

– Joskus voisi kaunistaa kirkkoa, leipoa kirkkoleipiä, ommella jumalanpalveluspukujen nappeja, tehdä pihatalkoita. Mutta vastapainoksi pitää olla rentoa toimintaa ilman mitään vastuuta, Annamari tuumaa.

Diakonia, lähimmäisen palveleminen, voisi olla hyvä tapa saattaa yhteen nuoria ja vanhoja. Molemmat voisivat auttaa toisiaan. Tiistaiseuralaiset voisivat tehdä ”etsivää vanhustyötä”, antaen kirkkokyytejä ja toimien laitoksessa tai kotona asuvien yksinäisten lähimmäisinä. Tai he voisivat tarjota kiireisil-

le vanhemmille levähdystauon ja järjestää lapsille leivontapäivän.

Olisiko seurakunnan toimintapiirin vahvuus juuri siinä, että sen toiminta rakentaa seurakuntaa? Jokainen jäsen saa tuntea, että juuri hänen lahjoillaan ja taipumuksillaan on merkitystä suuremmissa kokonaisuuksissa.

Seurakuntaperheessä jokainen saa palvella ja olla palveltavana.

Pastori Tuomas Kallonen

Maassa maan tavalla pääsiäisenäkin

Rautalampelainen Salmen perhe sai kokea pääsiäisen Israelissa.

Salmen perhe eli Jerusalemissa pääsiäis-
assa juutalaisten mutta myös muslimien arjen ja juhlapyhien mukaan, kun YK:n rauhanturvaamistehtävät kutsuivat majuri Pekka Salmen syyskuussa 2014 vuodeksi Israeliin. Terveystenhoitaja Taina ja tuolloin 10 vuotias Valeria ja 9 vuotias Einari seurasivat mukana.

– Kristillisten symbolien ja uskonnon suhteen meitä ohjeistettiin pitämään matalaa profilia erityisesti vanhan kaupungin ulkopuolella, kertoo Pekka.

Vanhan kaupungin kristittyjen kortteleissa saattoi nähdä joitakin pääsiäiseen liittyviä kuvia ja koristeita. Aito pääsiäisleivonnainen oli pyöreä vehnäleipänen, jonka keskellä oli ylösnousemuksen symboli, punaiseksi värjätty kananmuna.

Vanhan kaupungin ulkopuolella pääsiäisestä ei Jerusalemissa näkynyt juurikaan merkkejä. Pääsiäisostoksiin ei langettu myymälöissä, joissa palvelua tarjottiin useimmiten kolmella kielellä, hebreaksi, venäjäksi ja arabiaksi. Englanniksi palvelua sai siellä täällä. Venäjän kielen yleisyys selittyy niillä lähes parilla miljoonalla juutalaisella, jotka Neuvostoliiton romahtamisen jälkeen muuttivat Israeliin.

– Lapset muistivat virpomisen ja virpoma-
vitsojen tekoa suunniteltiin, mutta kun ei ollut pajunoksia ja palmunleivät olivat järkyttävän suuria, jäivät vitsat tekemättä, kertoo Taina.

Kananmunia kuitenkin koristeltiin ja hartaudella syötiin. Aitoa pääsiäisiltoa pääsi suomalaisen ortodoksiperhe jakamaan eri puolilta maailmaa oleville ystäville ja kollegoille, kun Valeria askarteli pääsiäispupuja. Suklaamunaa kantavista pupuista tuli niin suosittuja, että Pekan ugandalainen työtoveri kävi kysymässä mistä sellaisen saisi.

– Kiristynyt turvallisuustilanne Jerusalemissa esti pääsiäispalvelukseen lähdön, tarkastuspisteet eivät siellä toimineet normaalisti. Jännitteet olivat muutoinkin pääsiäisen ajan pinnassa.

– Vanhan kaupungin Via Dolorosaa päästä päähän kulkenutta ristisaattoa kävimme kuitenkin katsomassa, kertoo Pekka.

Kapeaa katua koristivat viirit ja turvallisuusjoukkoja oli kaikkialla vartioimassa. Kannettava risti oli suuri kapeille kujille, jossa risti-
saattoon osallistuneet ihmiset iloitsivat laula-

Valeria ja Einari Salmi.

en ja kantaen puolitoistametrisiä palmunoksia käsissään kuin kukkakimppuja. Laulut eivät kuulostaneet Tainasta ja Pekasta tutuilta kirkkolauluilta.

Vanhassa kaupungissa on juutalaisilla, kristityillä, armenialaisilla ja muslimilla omat korttelinsa. Erikoisuutena mainitsee Pekka sen, että muslimien pyhistä paikoista vastaa Jordanian kuningas. Toisinaan tapahtumat vanhassa kaupungissa saattoivat näin saada "ulkopoliittisia" ulottuvuuksia.

Pääsiäisen sanoma ja Raamatun kertomukset alkoivat elää, kun kuljettiin todellisia Kristuksen jalanjälkiä. Näillä moninaisilla kävelyretkillä keskusteltiin lasten kanssa aiheesta ja kiperien kysymysten tultua esiin avattiin Raamattu.

– Oli ihmeellistä nähdä Getsemanen 2000 vuotta vanhat oliivipuut, kuvitella sinne aika, jonka Jeesus vietti opetuslasten kanssa, kuvaillee Taina.

– Minua puhutteli eniten Pyhän Marian kirkko ja Neitsyt Marian hauta. Kävimme siellä kirkkopalveluksessa, kynttilöitä oli paljon ja satoja palavia lampukoita riippui katosta, kertoo Pekka.

Pääsiäisen jälkeen Salmet kävivät myös Pyhän Haudan kirkossa. Kirkon sisällä on Golgata eli ristiinnaulitsemispaikka ja Jeesuksen hauta. Kreikkalaisortodoksit, armenialaisapostolit ja roomalaiskatolilaiset hallitsevat kirkkoa, jonka avainten hallinnasta ei ole päästysopuun. Niinpä avaimet ovat puolueettoman muslimiperheen hallinnassa. He avaavat ja sulkevat ovet.

– Kaunein vanhassa kaupungissa olevista lukuisista kirkoista oli armenialaiskorttelin kirkko, johon sattumoisin pääsimme. Sähköjä ei ollut, kaikki valo tuli ikkunoista ja kynttilöistä, kertoo Taina.

SALMEN PERHEEN KOTITARKISTO

Matkalaukkuun oli pakattu lasten koulukirjat ja heidät ilmoitettiin etäkoulu Kulkurin listoille. Ajatuksissa ollut kansainvälinen koulu kaatui kalliisiin lukukausimaksuihin. Äiti opetti, kokeet kulkivat netin välityksellä Suomeen arvioitavaksi, ja näin lapset saivat suoritetuksi luokka-asteensa. Opiskelua rytmitettiin Suomessa käyntien ja muiden menojen mukaan.

– Kotikoulusta oli se hyöty, että Einari ja Valeria odottivat aina hartaasti oikeaan kouluun pääsyä. Eikä syksyllä lapsia harmittanut loman loppuminen. Kotiin palattua pääsi Pekka eläkkeelle. Koti nautiskelee nyt eläkkeelle jääneestä, arjen toiminna mukana olevasta isästä, sanoo Taina.

– Israelin vuosi oli hyppy tuntemattomaan ja saimme siitä hyvän seikkailun. Historian kertomukset ja omat mielikuvat alkoivat elää. Oli mahtavaa nähdä erilaista kulttuuria, tutustua ihmisiin ja todeta, että pärjäämme ja sopeudumme. Kaiken kaikkiaan jäimme plus-san puolelle.

– Moni kyselee, että onko ikävä Israeliin. Voimme kaikki todeta, että ei ole mutta ihmisiä sieltä kaipaamme, summaa Taina.

Asuinpaikkaansa Rautalampea eivät Taina ja Pekka vaihtaisi. Kolmenkymppin pakkasetkin tuntuvat nyt hyvältä ulkoilua ja urheilua harrastavasta perheestä.

Mirja Mäkinen

ARKKIPIISPA LEO: Perheet kokoontuivat Tiistaiseuraan

Arkkipiispa Leon varhaisimmat muistot ovat Pielaveden Taipaleen kylältä 1950-luvulta. Sotien jälkeen elämä oli rakennettava uudelleen. Kesä oli kiireistä aikaa, mutta syksyllä ja talvella Tiistaiseura toi vaihtelua.

Evakko-Kristus -ikoni oli tuttu näky monen ortodoksikodin nurkassa sodanjälkeisessä Suomessa. Arkkipiispa Leo esittelee kirkkomuseon kokoelmissa olevaa ikonia, alkuperäinen on Pyhän Nikolaoksen katedraalissa Kuopiossa.

HARRI PEIPONEN

Taipaleen kylä oli tiivis yhteisö. Ihmiset kävivät kylässä toistensa luona. Tiistaiseura oli karjalaiselle väestölle savolaisten keskuudessa hyvä mahdollisuus tavata perheitä ihmisten kodeissa. Tiistaiseuroihin kokoonnuttiin kokonaisina perheinä, nuoret ja vanhat yhdessä.

Kylällä kokoontui myös lapsille tarkoitettu sinapinsiemenkerho.

–Äitini vastasi opetuksesta. Kerhossa meillä oli vihkot, joihin liimasimme kirkollisia kuvia. Muistan selvästi, että ne olivat väriltään keltamustia.

Tiistaiseuroihin kokoonnuttiin kahvin ja talon emännän tekemien herkkujen ääreen, mutta myös keskustelemaan, laulamaan Vael-tajan lauluja ja askartelemaan.

–Muistan kerran, kun Tiistaiseura kokoon-tui meillä. Naiset tekivät erilaisia käsitöitä. Erityisesti on jäänyt mieleeni, kun miehet tekivät minulle jousipyssyn sekä kaarisahan justeerisahan katkenneesta terästä.

Pielaveden ortodoksinen seurakunta perus-tettiin vuonna 1950. Oman seurakunnan kirk-koherra kävi silloin tällöin Tiistaiseuran vieraana, jolloin yleensä toimitettiin rukoushetki Tiistaiseuran aluksi. Pielavesi sai oman pyhäk-könsä kuntakeskukseen vuonna 1958 ja Taipa-leen kylällä palvelukset toimitettiin joko kodeissa tai kouluilla.

–Pielaveden kirkkoherralla oli käytössään seurakunnan omistama auto ikään kuin virka-autona, muistaakseni Austin–tai Morris-merkkinen. Tuolloin seurakunnan esimiehenä toiminut Arvi Karpov ajoi sillä. Linja-autot

kulkivat säännöllisesti ja joskus pappi saattoi tulla linja–autolla Tiistaiseuraan ja lähti seuraavana päivänä takaisin kuntakeskukseen.

Tiistaiseuroissa oli hengellisen osuuden lisäksi myös ohjelmaa. Joulujuhlissa saattoi olla nuorten harjoittelema näytelmä.

Arkkipiispa Leo aloitti matkapappina Turus-sa vuonna 1974. Silloin hän oli perustamassa useita Tiistaiseuroja.

–Toisella tavalla pääsin seuraamaan tiistai-seuratoimintaa, kun minut valittiin apulais-piispaksi vuonna 1979 ja myös PSHV:n pu-heenjohtajaksi, jossa tehtävässä toimin 15 vuotta.

Arkkipiispa muistelee, että vuosijuhlissa oli paljon edustajia ympäri maata, mutta sitten alkoi tulla se aika, jolloin Tiistaiseurat kokivat, että ikärakenne vanhenee.

–Muistan tämän ongelman ja huolen jo aiem-minkin. Mutta aina vain löytyi uusia jäseniä. Yhteiskunnan muutokselle ei voi mitään. Maaseutu tyhjeni ja se väistämättä tarkoitti myös Tiistai-seurojen vähenemistä. Ei ollut enää omaa kyläyhteisöä, jossa Tiistaiseuralla olisi ollut luonteva tehtävä ja rooli.

Arkkipiispan mielestä Tiistaiseura on edel-leen yksi seurakuntien kantavista voimista. Monessa seurakunnassa Tiistaiseura järjestää esimerkiksi kirkkokahveja liturgian jälkeen. Uutena toimijana rinnalle tuli aikoinaan Ortaid. Joissakin Tiistaiseuroissa tehtiin kansainvälis-tä diakoniaa ja arkkipiispa uskoo, että monella Tiistaiseuralla on yhä yhteys Filantropiaan.

Tiistaiseurojen määrä on vähentynyt, mutta arkkipiispa Leo luottaa tulevaisuuteen. Kulla-

kin aikakaudella on omat haasteensa. Tällä hetkellä PSHV:llä on hyvä johto, jolle arkkipiispa antaa tukensa.

–Toivoisin, että Tiistaiseuratkin koettaisivat ottaa omaksi aktiviteetiksensä maahanmuuttajien aseman. En tarkoita pelkästään turva-paikanhakijoita, vaan myös muitakin maahan-muuttajia, jotka ovat asettuneet Suomeen. Toivon, että Tiistaiseurat hakisivat kontakteja heihin ja sitäkin kautta voisivat uudistua ja nuortua. Monet heistä toimivat jo seurakun-nissamme, mutta eivät välttämättä ole seura-kunnan jäseniä. Tässä olisi mahdollisuus kannustavalle aktiivisuudelle.

–Muistan Turun ajoilta erään seurakunta-laisen, joka kävi kirkossa paljon. Aina kun hän huomasi kirkossa jonkun tuntemattoman, niin hän meni keskustelemaan ja saattoi viedä kirk-kokahvillekin. Näin hänen kauttaan moni ihminen löysi tiensä ortodoksiseen kirkkoon.

Arkkipiispan mielestä nyt tarvitaan avoi-muutta ja rohkeutta. Sotien jälkeen Tiistai-seura kokosi monenlaisia ihmisiä toimintaan mukaan, ei pelkästään ortodokseja.

–PSHV perustettiin alun alkaen sisälähe-tysjärjestyksi ja vaikka Tiistaiseurat jatkavat tätä perintöä nykyään, niin nyt tarvittaisiin jälleen uudenlaista sisälähetystä. Se ei mieles-täni saisi olla historiaa, vaan aktiivisesti tätä päivää. Maallistuminen on haaste kirkolle. Meidän pitää avautua ja herätä tämän hetken todellisuuteen.

Pastori Harri Peiponen

Teologiaa opiskelemaan?

Ortodoksisen teologian ainejärjestö Pistis, Itä-Suomen yliopisto sekä ortodoksinen seminaari houkuttelevat tänä keväänä erityisesti nuoria hakemaan ortodoksisen teologian opintoihin. Herättelijänä toimii sosiaalisen median verkostoissa leviävä videokampanja. Videoilla kuvaillaan pilke silmäkulmassa mitä teologian opiskelu oikeastaan on. Ääneen pääsevät myös jo toimissa olevat papit, kanttorit ja opettajat, jotka kertovat mitä opintopolun päässä odottavalta työelämältä voi seurakunnassa ja koulussa odottaa. Alkuvuodesta julkaissut videot ovat lyhyessä ajassa keränneet jo tuhansia näyttöjä sosiaalisessa mediassa.

Ortodoksisen kirkon työntekijät: papit, kanttorit ja uskonnonopettajat koulutetaan Joensuussa. Itä-Suomen yliopiston teologian osasto ja Ortodoksinen seminaari kantavat vastuuta uuden kirkollisen sukupolven kasvattamisesta. Uusia opiskelijoita otetaan

sisään joka vuosi. Yhteishaun hakuaika kaikkiin kolmeen suuntautumisvaihtoehtoon alkaa maaliskuun puolivälissä.

Mutta mitä ortodoksisen teologian opiskelu sitten pitää sisällään? Monipuolista opiskelua yliopistolla ja tiivistä hengellistä elämää seminaarilla, luonnehtii kirkkomusiin tutkijatohtori Maria Takala-Roszczenko rekrytointikampanjan videolla.

- Ortodoksinen teologia on elämää kirkon yhteydessä. Se on tieteellistä tutkimusta, jossa ei tieteen vaatimuksista anneta periksi, mutta se on myös hengellisen elämän sävyttämää akateemista elämää, kertoo Maria Takala-Roszczenko.

Akateeminen ja kirkollinen elämä kulkevatkin opinnoissa käsikädessä. Kirkon alaisuudessa toimivalla seminaarilla opiskelijat suorittavat osan tutkintoon kuuluvista opinnoista. Seminaarin päivittäiset jumalanpalvelukset, joissa opiskelijat toimivat eri tehtävissä

ovat kiinteä osa opiskelua. Seminaari on myös opiskelijoiden asuntola. Yhteiset jumalanpalvelukset ja ateriat ovat yhteisöllisen elämän perusta. Kirkkovuoden juhla- ja paastoajojen vaihtelu luovat opiskeluelämän rytmin. Näin opiskelijat saavat mahdollisuuden kasvaa käytännön kautta kiinni kirkon elämään.

Uudet opiskelijat pääsevät syksyllä myös nauttimaan seminaarin uusituista tiloista. Keväällä alkavan peruskorjauksen yhteydessä koko rakennus nykyaikaistetaan ja piha-alue saa uuden ilmeen. ♦

Yhteishaun hakuaika päättyy **6.4.2016 kello 15.**

LISÄTIETOA:

Opiskelijarekrytointikampanjan nettisivut:

www.teologiaaopiskelemaan.fi

Itä-Suomen yliopiston yhteishaun ja erillishaun hakuoppaat: **hae.uef.fi**

Opiskelijahaku: **www.opintopolku.fi**

Facebook: **Hae opiskelemaan ortodoksista teologiaa**

Piispa Arseni piti piispallisten palvelusten workshopin, jossa opeteltiin mm. piispan pukemista.

Joka vuosi järjestetään perinteinen opiskelijoiden, yliopiston, seminaarin, ONL:n ja Joensuun ortodoksisen seurakunnan tutustumisilta uusille ja vanhoille opiskelijoille.

TUHTIA TIETOA SEURAKUNTIEN LUOTTAMUSHENKILÖILLE

Valamon kansanopistoon kokoontui helmikuiseksi viikonlopuksi joukko uusia ja kokeneita seurakuntien luottamushenkilöitä ympäri Suomea. Osallistujia oli seitsemästä seurakunnasta 14 henkilöä ja niiden määrä vaihteli seurakunnittain yhdestä neljään edustajaan. Kurssilla oli edustettuina Helsingin, Hämeenlinnan, Kajaanin, Kuopion, Nurmeksens, Rautalammin ja Oulun seurakunnat.

Ilomantsin seurakunnan kirkkoherra Ioannis Lampropoulos perehdytti seurakunnan taloudenhoidon perusteisiin. Kurssin vetäjä Kimmo Kallinen kokosi yhteen pienryhmäpohdintojen tulokset aiheesta lähivuosien haasteet seurakuntatyössä.

Lauantaina pureuduttiin siihen mikä on luottamushenkilöiden oikeudellinen asema julkisyhteisössä ja mitä tarkoitetaan hallinnon julkisuudella ja avoimuudella. Kouluttajina olivat Itä-Suomen hallinto-oikeuden ylituomari Veijo Tarukannel ja hallinto-oikeustuomari Mirjami Paso.

Kirkon palvelukeskuksen lakimies Jari Rantala valotti kirkon työehtosopimuksen sisältöä ja sitä kuinka ja mihin suuntaan seurakuntien toimintaa kehitetään. Samasta aiheesta jatkettiin vielä sunnuntaina palvelukeskuksen johtajan Sirpa Korialan johdolla.

Osallistujat olivat tyytyväisiä saamiinsa tietoihin. Koulutusta toivottiin lisää. Yhtä mieltä

oltiin siitä, että koulutus tuli joiltain osin liian myöhään uusia valtuustoja ajatellen. Valtuustokauden ensimmäiset kokoukset piti pitää 31.1. mennessä. Tiedoista olisi ollut käytännön hyötyä ennen valtuustokauden alkamista.

Ohjenuorana kaikille niille uusille luottamushenkilöille, jotka eivät päässeet koulutukseen mukaan tai kaipaavat perehdyttämistä luottamustoimeensa, kannattaa tutustua "Lakiin ortodoksisesta kirkosta" ja "Ortodoksiseen kirkkojärjestykseen." Nämä on tulostettavissa kirkon sivuilta www.ort.fi. ♦

Erja Kotta

Valtuuston jäsen

Rautalammin seurakunta

OCA:n delegaatio vieraili Suomessa

Amerikan ortodoksisen kirkon (Orthodox Church in America, OCA) päämies, hänen autuutensa Washingtonin arkkipiispa, koko Amerikan ja Kanadan metropoliitta Tiihon vieraili seurueineen Suomessa helmi-maaliskuun vaihteessa.

Metropoliitta Tiihon tutustui seurueineen laajasti Suomen kirkon elämään eri puolilla maata. Hän tapasi vierailunsa aikana sekä arkkipiispa Leon, metropoliitta Ambrosiuksen että metropoliitta Elian.

Metropoliitan seurueessa Suomeen saapuivat myös korkeasti pyhitetty Pittsburgin ja Länsi-Pennsylvanian arkkipiispa Melchisedek, OCA:n kansliapäällikkö isä John Jillions, Pyhän Vladimirin seminaarin liturgisen teologian professori Paul Mey-

endorff, seminaarin opiskelijoiden rekrytoinnista vastaava arkkidiakoni Joseph Matusiak, joka toimii myös metropoliitta Tiihonin sihteerinä sekä OCA:n hallintoelimissä maallikkoluottamushenkilönä toimiva Jeremy Pletnikoff.

Helsingissä delegaation vastaanotti metropoliitta Ambrosius. Vieraat tutustuvat kulttuurikeskus Sofiaan jonka jälkeen he tapasivat arkkipiispa Kari Mäkinen, Suomen ekumeenisen neuvoston edustajan ja opetusministerin virkamiehiä. Päivän päätteeksi ryhmä vieraili Myllypuron kappelissa.

Oulussa seurueen ohjelmassa oli ekumeeninen kohtaaminen Oulun tuomiokirkossa ja vanhassa pappilassa metropoliitta Elian johdolla. Vieraat osallistuivat myös ennenpyhitettyjen lahjain liturgiaan, jonka jälkeen he kertoivat seurakuntalaisille toiminnastaan Yhdysvalloissa.

Pohjoisessa seurue vieraili Haaparanassa, jossa se osallistui Barentsin kirkon neuvoston järjestämään ekumeeniseen seminaariin.

Karjalan hiippakunnassa seurue vieraili Valamon ja Lintulan luostareissa. Vieraat tutustuivat myös Itä-Suomen yliopiston teologian laitokseen ja tapasivat siellä teologian opiskelijoita.

Vierailun aikana Valamossa pidetyillä papiston päivillä Metropoliitta Tiihon puhui luostarikutsumuksesta, isä John Jillions OCA:n työssä kohdatuista pastoraalisista haasteista.

Delegaation Suomen vierailu päättyi kirkkomuseo RIISAan tutustumiseen. ♦

Metropoliitta Tiihon.

TAIDETTA FILANTROPIAN TYÖN HYVÄKSI

Joensuun piispa Arseni avasi Helsingissä Munkkiniemen luterilaisessa kirkossa Filantropian työtä tukevan taidemyyntinäyttelyn helmikuun alussa.

Munkkiniemen taidenäyttely on ensimmäinen useamman näyttelyn sarjassa, josta seuraava avataan kesäkuussa Kristuksen ylösnousemuksen kirkon vanhassa salissa Jyväskylässä. Kolmas vastaava näyttely pidetään Porissa heinä-elokuussa.

Maaliskuun loppuun asti Munkkiniemessä avoinna oleva näyttely koostuu lähinnä suomalaisesta arvotaiteesta. Kokoelmassa on töitä esimerkiksi Hugo Simbergiltä, Wäi-

nö Aaltoselta, Rafael Wardilta, Eero Järnefeltiltä ja Juho Rissaselta.

Taidenäyttelyn aikana Munkkiniemessä järjestetään myös useita yleisötapahtumia. Näyttely on toteutettu ekumeenisesti yhteistyössä Munkkiniemen seurakunnan kanssa. Myös Jyväskylän ja Porin taidenäyttelyjen ympärillä kokoonnutaan pohtimaan Sovintoa eri näkökulmista. Sovinto on Filantropian vuoden 2016 teema.

Jos olet kiinnostunut järjestämään erilaisia kampanjoita Filantropian hyväksi omassa seurakunnassasi, ota yhteyttä! minna.rasku(at)ort.fi (044-7567078) ♦

Seurustelun sakramentti

Juttelin taannoin jo iäkkäämmän seurakuntalaisen kanssa menneistä ajoista. Porilaiset ortodoksit kokoontuivat silloin 1930-luvulla rakennetussa puutalossa, joka oli 1970-luvun lopussa muutettu rukoushuoneeksi. Juttukaverini kertoi kuinka hän oli joskus palveluksen loppupuolella jutellut muiden paikalla olleiden kanssa hiljaiseen ääneen, harvemmin kun juttelemaan päästiin. Joku tästä häiriintynyt oli heristänyt sormea ja pyytänyt hiljaisuutta. Vähän tämän jälkeen keksittiinkin alkaa pitää kirkkokahveja. Siihen asti kahvit oli keitetty lähinnä muualta tulleelle papille, kanttorillekin parhaassa tapauksessa. Voileivätkin oli tuotu kotoa.

Kirkkokahveilla istumme samaan pöytään yhteisen leivän murtamisen jälkeen. Voimme jakaa sitä yhteistä iloa, josta olemme ortodokseina kuuluisia – tai josta meidän ainakin tulisi olla. Olen aina pitänyt kirkkokahveja liturgian jälkeen oleellisena osana sunnuntai- ja juhlapäivien eukaristista kokoontumista. Ihmisellä on tarve sosiaaliseen kanssakäymiseen. Liturgiassa olemme kaikki salaisesti yhtä, yhdestä leivästä ja yhdestä maljasta osalliset, mutta kirkkokahveilla kokoonnumme puhumaan ja jakamaan keskenämme. Samalla voimme hengähtää vielä hetken ennen maallisiin huoliin palaamista. Sunnuntainen kirkkomatka jää ikään kuin puolitiehen ilman kirkkokahveja, joita myös seurustelun sakramentiksi voisi kutsua.

Porissa Tiistaiseura huolehtii kirkkokahvien laitosta. Yhteinen pieni ateria kuuluu myös moniin muihin Porin Seudun Tiistaiseuran kokoontumisiin. Niin askartelukerho Pyöröset kuin kirkkokuoronkin aloittavat työntekonsa yhteisellä kahvilla ja kuulumisten vaihdolla. Tarjottavan ei tarvitse olla mitään erityistä, sillä tärkeintä ei ole sorttien määrä. Raamattupiirissä olemme joskus tyytyneet jopa teehen ja kekseihin.

Monille seurakuntaelämä voi olla ainoa elämän sisältö. Olla kuuntelijana ja kuunneltavana.

Uskoisin, että kaikkea tällaistaikin tarkoittaa psalmin jae ”Maistakaa ja katsokaa, kuinka Herra on hyvä.”

Jyri Luonila

Kirjoita ja kuvaa koukuttavasti!

- VALAMON KANSANOPISTON KURSSILLA OPISKELTIIN LEHTITYÖTÄ

Valamon kansanopiston vuorovaikutteisella kirjoitus- ja valokuvauskurssilla pohdittiin lehden teossa esille tulevia kysymyksiä. Kurssin tavoitteena oli rohkaista sukeltamaan erilaisiin tilanteisiin kirjoittajan ja kuvaajan silmin.

Kirjoittamiseen kannusti Aamun Koiton toimitussihteeri Mari Vainio, kuvausta opetti pastori Tuomas Kallonen.

– Seurakunnan elämän esille tuominen on tärkeä palvelutehtävä, muistuttaa Tuomas Kallonen.

– Parhaimmillaan se voi syventää suhdetta seurakunnan elämään, saada katsomaan tuttua rikkautta uusin silmin: miten voisin tekstin

ja kuvan keinoin tehdä tätä tunnetuksi muille, välittää tästä jonkin kipinän, joka ehkä tuo jonkun ihmisen kirkkoon.

Usein katsomme, mutta emme näe, kuuntelemme, mutta jäämme kuulematta. Seurakunnassa kaikki toiminnat ovat kertomisen arvoisia. Ne kertovat yhdessä elettyistä hetkistä, jaetusta rukouksesta.

Tuomas Kallonen pohtii sitä miten voisimme kuvata kirkon elämää kutsuvasti, niin, että siitä välittyy yhteisöllisyys, iloisuus, avoimuus, jumalanpalvelusten pyhyys ja kauneus.

– Miten voisimme saada viestimme tuoksuun, soimaan, tuntumaan iholla!

Kallonen muistuttaa siitä kuinka seurakunnat voivat tukea tiedotusta avustavien innostusta hankkimalla asianmukainen kamera heidän käytettäväkseen.

– Tarpeellista on myös antaa selkeitä ohjeita ja kannustusta seurakunnan tiedotustyötä tekeville henkilöille.

Ainakin opettajista tuntui, että kurssilta lähti kotiin innostunut kurssilaisten joukko.

– Opin kurssilla paljon uutta, enkä ehkä eniten valokuvaamisesta, sanoo Tuomas Kallonen.

– Oli palkitsevaa nähdä kurssilaisten ilo ja rakkaus omaa kirkkoa kohtaan. ♦

Valamon opiston juhlavuosi

Suomen ainoa ortodoksinen kansanopisto täyttää tänä vuonna 30 vuotta.

Valamon opisto syntyi 30 vuotta sitten vastaamaan osaltaan siihen kasvavaan kiinnostukseen, jota ortodoksista uskoa ja luostarielämää kohtaan tuolloin tunnettiin. Valamon luostarin veljestö koki velvollisuudekseen vapaan sivistystyön hengessä tarjota etsijöille ja kiinnostuneille mahdollisuuden tutustua ja perehtyä ortodoksisen uskon, kulttuuriin ja kirkkotaiteisiin.

Nykyisin tietoa ortodoksisuudesta on aiempaa monipuolisemmin ja helpommin saatavissa,

mutta edelleen Valamon opiston yhtenä perustehtävänä on ortodoksisuuden tunnetuksi tekeminen. Tämän lisäksi opetustarjonta on vuosien myötä monipuolistunut kattamaan laajan kirjon kädentaitojen, ajattelun ja itsensä kehittämisen kursseja.

Opisto järjestää vuosittain n. 150 erilaista kurssia. Opiskelijoita niille osallistuu yli kaksi tuhatta.

Juhlavuoden kunniaksi opisto järjestää Avoimien ovien päivän lauantaina 30.7. sekä Silta arjen ja pyhyden välillä -juhlaseminaarin 31.7.-

1.8. Juhlaseminaarin yhteydessä tullaan mm. julkaisemaan opiston syntyvaiheita, historiaa ja nykypäivää käsittelevä juhlakirja. ♦

Katja Kareinen

Kirkkomme maailmalla

Suomalaista ortodoksiaa Ruotsissa

Tukholmassa Södermalmilla sijaitsevan Pyhän Nikolaoksen kirkossa kaikuivat liturgian laulut kuoron parvelta ja alttarissa palvelee Suomesta saapunut pappi yhdessä seurakunnan ponomarien kanssa. Viime vuosien aikana remontoitu kirkkomme on kaunis, ikonostasin ikonien kirkkaat

värit hehkuvat kynttilän valossa. Lapset osallistuvat jumalanpalvelukseen leikkien hiljaa kirkkosalin lattialla ja värittäen ikonipiirroksiaan.

Ruotsin suomalaisen seurakuntaan kuuluu noin 2500 jäsentä ympäri Ruotsia. Sen pääpaikka on Tukholma, jonka lähialueilla asuu myös suuri osa jäsenistä. Seurakunnan virallinen kieli on ruotsi, jumalanpalvelukset toimitetaan kaksikielisesti. Ruotsin suomalainen ortodoksinen seurakunta kuuluu Ruotsin ja koko Skandinavian metropoliittakunnan kautta Konstantinopolin ekumeenisen patriarkaattiin, jonka piispana toimiva metropoliitta Cleopas (Strongylis) vastaa alueen kreikkalaisista ja suomalaisesta seurakunnista. Metropoliitta Cleopas on aktiivisesti osoittanut kiinnostustaan seurakuntaamme kohtaan virkaan asettamisestaan saakka. Hän on antanut siunauksensa mm. vihkimällä papiksi isä Nikolaos Hammarbergin, joka toimii virassaan osa-aikaisesti. Metropoliitta Cleopas on myös toimittanut useita juhla-liturgioita kirkossamme. Hän on kiinnostunut seurakunnan toiminnan kehittämisestä monipuolisesti.

Jumalanpalveluksia toimitetaan kirkossamme noin kerran kuukaudessa, suuren paaston aikana palveluksia on useampia. Seurakunnan jumalanpalveluselämää tukee edelleen Suomesta saapuva papisto, joista useita vierailuja vuosittain tekevät mm. isät Markku

JOHANNA HOME

Salminen, Mikael Sundqvist sekä Andreas Hjertberg. Myös arkkipiispa Leo saapuu syyskauden suurimpaan juhlaan toimittamaan juhla-jumalanpalvelukset Karjalan Valistajien kirkkopyhän yhteydessä.

Seurakunta, joka alunperin perustettiin palvelemaan Ruotsiin muuttaneita suomen sukuisia ortodokseja, on pikkuhiljaa muuttunut ruotsinkielisten seurakunnaksi. Vuosittain seurakuntaan liittyy katekumeeneja, jotka kokevat seurakuntamme itselleen sopivaksi ruotsinkieliseksi ortodoksiseksi vaihtoehtoksi ilman voimakkaita kansallisia piirteitä. He osallistuvat katekumeeneille tarkoitettuun opetustoimintaan ja ehkä myös kirjapiiriin, joka kokoontuu vapaaehtoisten johdolla keskustelemaan ortodoksisesta kirjallisuudesta. Aktiiviset tiistaiseuralliset vastaavat kirkon siisteydestä, koristamisesta ja kirkkokahvien järjestämisestä. Vuoden 2015 aikana toimintansa aloittanut ikonipiiri on kerännyt yhteen ikonimaalauksesta kiinnostuneita jäseniä. Kuorolaiset harjoittelevat ja laulavat jumalanpalveluksissa lukijamme Jukka Aminoffin ohjauksessa. Suomalainen talkoohenki on yhä suuri osa seurakunnan toimintaa.

Liturgian jälkeen seurakuntalaiset täyttävät pienen seurakuntasalin puheen sorinallaan. Tunnelma kirkkokahveilla on lämmin ruotsin ja suomen kielten sekoittuessa toisiinsa iloiseksi sekmelskaksi. ♦

Johanna Home

media

YLE Radio 1

25.3. Suuren perjantain ehtoopalvelus (hautakuvan esiintuominen) klo 11-12
Pyhän Nikolaoksen ja Aleksanteri Nevskin kirkko, Tampere.

26.3. Pääsiäisyön palvelus klo 23.55
Profeetta Elian kirkko Iisalmi. Palvelus on nähtävissä samaan aikaan Yle TV 1:ssä.

4.4. Andrum kl.6.54
Fader Sergius Colliander

9.4. Aamuhartaus klo 6.15 ja 7.50
Pastori Reijo Marjomaa

10.4. Mirhantuojen sunnuntain liturgia klo 11-12
Kristuksen ylösnousemisen kirkko Jyväskylä.

17.4. Halvaantuneen sunnuntain liturgia klo 11-12
Uspenskin katedraali, Helsinki. (Muutos mahdollinen mikäli Uspenskin katedraalin korjaustyöt viivästyvät.)

19.4. Iltahartaus klo 18.50
Pastori Ville Kiiveri

30.4. Aamuhartaus klo 6.15 ja 7.50
Pastori Andrei Verikov

1.5. Sokeana syntyneen liturgia, klo 11-12
Pyhän Nikolaoksen kirkko, Vaasa.

15.5. Helluntain liturgia klo 11-12
Pyhän Herman Alaskalaisen kirkko, Espoo.

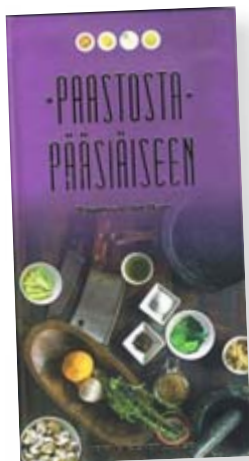
17.5. Iltahartaus klo 18.50
Metropoliitta Elia

21.5. Aamuhartaus klo 6.15 ja 7.50
Pappismunkki Mikael

29.5. Toisen helluntainjälkeisen sunnuntain liturgia klo 11-12,
Pyhien apostolien Pietarin ja Paavalin kirkko, Hamina.

Ortodoksinen liturgia radioidaan noin joka toinen sunnuntai, aamuhartaudet lähetetään kuukauden kolmantena lauantaina ja iltahartaudet kuukauden kolmantena tiistaina. Liturgia lähetetään sunnuntaisin klo 11 alkaen, Iltahartaudet tiistaisin klo 18.50 ja aamuhartaudet lauantaisin klo 6.15. ja 7.50. YLE Radio 1.

Radiopalvelukset ja -hartaudet ovat kuunneltavissa Yle Areenassa. De svenska radiogudstjänsterna och andakterna sänds i Radio Vega.

Paastosta pääsiäiseen

Toimittanut Suvi Heino
Maahenki ja Valamon luostari 2016. 112 s.

Osa tietokirjoista hankitaan heräteostoina ja se tapahtuu seuraavasti. Kirjakauppaan poikenneen silmiin osuu kauniskantinen teos, joka vaikuttaa kiinnostavalta. Kirja otetaan käteen arvioitavaksi, siitä luetaan takakannen teksti ja sisällysluettelo, lopuksi silmäillään kuvat. Tällä pikaharkinnalla syntyy ostopäätös, jos kirjan ulkoasu on huoliteltu ja sisältö sopiva.

Suurin osa maassamme vuosittain julkaistuista kirjoista on tietokirjoja. Nimikkeiden joukosta löytyy jatkuvasti useita keittokirjoja. Yksi tämän kevään keittokirjoista on helsinkiläisen Maahenki -kustantamon ja Valamon luostarin yhteishankkeena julkaisema Paastosta pääsiäiseen. Jo kirjan nimi kertoo sen sisällöstä ja kansi houkuttaa ostajaa. Teoksesta löytyy reseptejä suuren paaston ajalle ja sitä seuraavaan pääsiäisjuhlaan. Sisällys-

luettelo paljastaa lisäksi, että suurta paastoa edeltävä maitoruoista luopumisen viikko on huomioitu omana reseptikokonaisuutenaan.

Suuren paaston ajalle ei lihan ja maitotaloustuotteitten käyttö ole sallittu ruoka-aineina. Tarkkojen paastosääntöjen mukaan edes kalaa ei syödä kuin parina juhlapäivänä paaston aikana. Kirjasta löytyvät hiukan yli sata reseptiä auttavat kotikokkia valmistamaan suureen paastoon sopivia salaatteja, alkupaloja, keittoja, pääruokia, paastokastikkeita ja jälkiruokia. Kirjassa on mukana myös Valamon kahvilaravintola Tarpesan noutopöydästä tuttujen paastoruokien reseptejä.

Kirjan alussa, eräänlaisena johdantona, on Valamon luostarin johtaja, arkkimandriitta Sergein artikkeli "Paasto ortodoksisessa kirkkovuodessa". Artikkelista käy selville, kuinka kirkkovuotta vuorottelevat paasto- ja juhla-ajat, minkä tyyppisiä paastoja on olemassa ja mitkä ovat kirkkovuoden pitkät paastajat. Lopusta löytyy vielä muistutus siitä, että ruoka on vain osa paastoa.

Kirja on kauniisti ja selkeästi taitettu ja käyttöön sopivan kokoinen. Resepteillä ei ole tekijänoikeutta, joten tuttuja ohjeita löytyy monista keittokirjoista, niin tästäkin. Kirja palvelee mainiosti ruokapaastoa arvostavaa lukijaa ja on sopiva lahja ortodoksiseen kotiin.

Piispa Arseni

Ortodoksinen kirkkopolkumme

Jaana Luttinen
Kulttuuriteko
Kiuruveden ortodoksinen seurakunta

Kiuruveden ortodoksiseen seurakuntaan kuului viime vuoden lopulla 447 jäsentä. Se on aivan liian vähän, jotta kirkkomme pienin seurakunta olisi voinut jatkaa itsenäisenä. Vuoden alusta alkaen seura-

kunta yhdistyikin Iisalmen ortodoksiseen seurakuntaan.

Viime töikseen Kiuruveden seurakunta kuitenkin teki mittavan kulttuuriteon. Se kustansi oman historiansa. Kyse on nimenomaan historiategoksesta, ei historiikista. Kirjoittajana on tohtori Jaana Luttinen, historian ja kulttuuripolitiikan tutkija, joka alan ammattilaisena on kyennyt tarkastelemaan teoksensa lähteitä kriittisesti.

Tuloksena onkin historiategos, joka avautuu varsinaista kohdettaan laajemmalle. Se kertoo Kiuruveden seurakunnan 65-vuotisen historian, mutta samalla valottaa yleisemmällä tasolla ongelmia, jotka liittyivät ortodoksisen kirkkokunnan jälleenrakennuskauteen sotien jälkeen.

Kiuruveden seurakunta aloitti toimintansa 1950-luvun alussa. Siitä tuli pääosin soanlahtelaisten ja suistamolaisten ortodoksievakojen seurakunta. Soanlahtelaisten evakoista suurin osa asettui sotien jälkeen asumaan Kala- ja Pyhäjokien latva-alueille eli Pyhäjärvelle,

Kärsämäelle, Haapavedelle, Haapajärvelle, Nivalaan ja Ylivieskaan. Kiuruvedeltä uuden kotinsa löysi suurin osa suistamolaisista.

Luttinen kertoo elävästi millaisia ongelmia uusi seurakunta ensimmäisinä vuosinaan kohtasi. Kesti muutamia vuosia sodan päättymisestä ennen kuin vielä vuoteen 1949 työtään jatkanut Suistamon seurakunta sai ensimmäiset papit Kiuruvedelle.

Vuonna 1948 aloitti lyhyeksi jääneen työnsä Kiuruvedellä nuori pastori Olavi Petsalo, sittemmin pitkäaikainen Iisalmen seurakunnan kirkkoherra. Vuonna 1952 kirkkoherraksi valittiin Mikko Kuha, joka hoitikin tehtävää aina vuoteen 1979 saakka. Sen jälkeen kirkkoherraksi tuli Antero Petsalo, joka jäi eläkkeelle vuoden vaihteessa eli samaan aikaan, kun Kiuruveden seurakunnan taival itsenäisenä seurakuntana päättyi.

Perusteltua on, että seurakunnan suururakan eli oman kirkon hankkimista seurataan kirjassa hyvin tarkasti. Urakan vaiheet kuvastavat hyvin kipuilua, jonka kanssa uudet seurakunnat jälleenrakennuskauteen joutuivat elämään. Kiuruvedelläkin jouduttiin taiteilemaan sen välillä, miten paljon kirkon julkisivu noudatteli ortodoksia perinteitä ja miten paljon luterilaista kirkkoarkkitehtuuria.

Luttinen on onnistunut kirjoittamaan kirjan, jota voi varauksetta suositella kaikille, jotka ovat kiinnostuneita Suomen ortodoksisen kirkon vaiheista ja paikallishistoriasta. Teos voidaan myös nähdä jatkona Mikael Rajamon kirjoittamalle ja vuonna 1944 painetulle Suistamon seurakunnan historialle.

Mauri Liukkonen

Миссионерское служение Церкви

Многие из нас помнят то время, когда после долгих лет атеизма огромное количество людей приняло Таинство Крещения, но по-настоящему так и не пришло в Церковь. Основной причиной этого стала их духовная неподготовленность ко Крещению и непонимание основ христианского вероучения. В древности для этой цели служил церковный институт оглашения, когда каждый, желающий войти в Церковь, проходил долгий путь катехизации и духовного искуса, и лишь затем приступал к Таинству Крещения. Сейчас целям религиозного просвещения служит активная миссионерская и катехизаторская деятельность Церкви.

Духовным основанием любого церковного прихода является братская общинная любовь между прихожанами. Истины христианского вероучения не познаются абстрактно, вне приобретения личного опыта церковной жизни. Своим пришествием в мир Спаситель принес не некое нравственное учение, а Самого Себя за грехи мира, проявив тем самым Свою Жертвенную Любовь к падшему человечеству. В свою очередь, мы как Его верные ученики призваны быть свидетелями этой Божественной Любви в мире. Вера в Бога никак «не доказывается, она показывается». По слову Евангелия, лучшей проповедью нашей с вами веры будет творение добра, чтобы люди «видели ваши добрые дела и прославляли Отца вашего Небесного» (Мф. 5, 16).

Именно мотив любви является истинной основой всей миссионерской деятельности церковного прихода. Не попытка увеличить его численность, не передача неких мировоззренческих или нравственных установок как можно большему

количеству людей, но трогательное желание приобщить их к личному опыту жизни с Богом в церковной общине, являющееся в своей мистической сути отражением внутритроичной Божественной жизни. «Да будут все они едины, как Мы с Тобой едины» (Ин. 17, 22), – молится о христианском единстве Господь наш Иисус Христос.

На православных приходах по всей Финляндии такого рода просветительской деятельностью занимаются «вторичные кружки» или «*tiistaiseura*». В их весьма разнообразную работу вовлечены люди разных возрастов и интересов. Благодаря высокой инициативности русскоязычных прихожан, многие из этих занятий проводятся на русском языке. Главным в вопросах религиозного просвещения является личная активность самого человека, его желание развиваться во всем, а значит, и в своей духовной жизни.

Примеров такой приходской деятельности великое множество, я же хочу поделиться своим личным опытом. Уже третий год дважды в месяц я провожу на православном приходе города Йоэнсуу Библийские курсы, на которых русскоязычные прихожане собираются вместе, чтобы изучать Священное Писание и Его экзегетику, то есть толкование библийских текстов в святоотеческой традиции. Причем сам метод преподавания подразумевает под собой не разрозненные беседы на различные библийские темы, а именно учебную программу, которая побуждает многих к постоянному посещению наших занятий.

Важно отметить, что при множестве вариантов проведения катехизаторских лекций, именно изучение Священного Писания дает уникальную возмож-

ность для легкого вхождения в учебный процесс любого желающего присоединиться к подобным курсам. Нет опасности, что незнание ранее изученного помешает новопришедшему сразу включиться в работу или пропущенное занятие воспрепятствует дальнейшему усвоению материала. Библийский текст уникален своею универсальностью и своевременностью, мы можем начать читать его с любого места и всегда в нем найдем нужные для себя ответы.

В задачи курсов не входит академическое, строго научно-богословское изучение священных текстов. В первую очередь, это попытка привить слушателям любовь к чтению Священного Писания, понимание Его исторического контекста, формирование правильного отношения к различным особенностям библийского текста и преодоление того страха, который присутствует у многих людей, желающих открыть для себя Библию.

С помощью подобного совместного изучения Библии как Слова Божия, обращенного к человеку, происходит развитие общего интереса к познанию христианского вероучения. Тем самым закладывается духовное основание для исполнения того Божественного призыва к личному апостольству, который получил при Крещении каждый христианин. Нам надо быть свидетелями и защитниками Христовой Истины в мире, по слову апостола Петра: «Господа Христа святите в сердцах ваших; всегда готовые всякому, требующему у вас отчета в вашем уповании, дать ответ с кротостью и благоговением» (1Петр. 3, 15).

протоиерей Константин Стрекачев

Valamon opiston kevään kurssitärpit

Ortodoksisuus tutuksi 8.–10.4.

Tutustumme sakramentteihin sekä jumalan-palvelus- ja hartauserinteeseen.

Kova ja kaunis todellisuus –

Juhani Rekola –seminaari 15.–17.4.

Rekolan kirjallinen tuotanto edustaa suomalaisen kristillisen esseistiikan ehdotonta kärkeä.

Kivikoru ja korukivi 24.4.–1.5.

Opetellaan korukivien tunnistamista, hiontaa, kaiverrusta ja korujen valmistamista.

Metallinpakotus 8.–15.5.

Venäjänsä kohtalokkaita tiet:

Jegor Gaidar ja Joseph Brodsky 27.–29.5.

Mielellään liikkeessä 3.–5.6.

Luonnonyrtit hyötykäyttöön 13.–16.6.

Lisätietoja ja ilmoittautumiset ma–pe klo 9–15 puh. 017 570 1401, www.valamo.fi/opisto

Lintulan luostari

kiittää kaikkia Tiistaiseuroja, luostarin ystäviä ja lehden lukijoita esirukouksista ja lahjoituksista sekä toivottaa riemullista Kristuksen Ylösnousemusjuhlaa

Igumenia Mikaela ja sisaristo

Sydämellinen kiitokseni

Karjalan ja koko Suomen arkkipiispa Leolle ja Kuopion ortodoksiselle seurakunnalle saamastani piispallisesta siunauskirjasta.

Veijo Martikainen

Aamun Koiton seuraava numero ilmestyy 30.5.2016. Sen teemana on "Valamon 300 vuotta".

Suuret kiitokset

KP arkkipiispa Leolle, KS piispa Arsenille ja Ilomantsin ort. seurakunnalle Pyhän Elian kirkossa 21.2. pidetyn palveluksen yhteydessä saamastani Pyhän Karitsan ritarikunnan mitalista.

Jouni Puruskainen

AAMUN KOITTO

Kyllä, haluan tilata Aamun Koitto -lehden (viisi numeroa vuodessa)

Tilaushinnat 1.1.2014 alkaen	Alv. 0 %	Alv. 10 %
☐ Kestotilaus 5 nroa, kotimaa	35 €	39 €
☐ Määräaikainen 5 nroa, kotimaa	35 €	39 €
☐ Opiskelijatilaus 5 nroa, kotimaa	30 €	33 €
☐ Tutustumistarjous 3 nroa, kotimaa	21 €	24 €
☐ EU-maat, 5 nroa	50 €	55 €
☐ Muut maat, 5 nroa	55 €	61 €
☐ Olen ort. srk jäsen		

Lehden saajan nimi

Lähiosoite

Postinumero ja -toimipaikka

Puhelin

Sähköposti

Maksajan (ellei saaja) nimi

Lähiosoite

Postinumero ja -toimipaikka

Puhelin

Sähköposti

Tilaus 5005390
70103 Vastaus-
lähetyks

AAMUN
KOITTO

Vastanottaja
maksaa post-
maksun (vain
tilaukset)

Pyhä
Trifon

kutsuu pyhiinvaellukselle
25.–29. elokuuta

Veljeskunta kutsuu kaikkia kiinnostuneita ottamaan osaa perinteiseen pyhiinvaellukseen, joka tehdään elokuun viimeisenä viikonvaihteena **Nellimiin, Sevettiin ja Neideniin**. Tule mukaan "pyhiinvaeltajien kuoroon"! Lähdemme linja-autolla liikkeelle Kuopiosta ja kuljemme lisälmen, Kajaanin, Oulun, Rovaniemen ja Nellimin kautta Sevettijärvelle ja Norjan Neideniin ja takaisin. Matkanjohtajana on isä Sergius Colliander. Hintaan sisältyy bussikuljetus, majoitukset, ohjelmaan merkityt ateriat ja matkanjohtajan palvelut. Hinta Kuopiosta ja Siilinjärveltä on 395 euroa, lisälmesta ja Kajaanista 385 euroa ja Oulusta 375 euroa. **Ilmoittautumiset 15.6. mennessä** s-postilla pshv@ort.fi tai puhelimitse 0500314680. Nouda esite nettisivuiltamme **pshv.fi!**

PYHIEN SERGEIN JA
HERMANIN VELJESKUNTA

Sovinto

Sovinnon rakentaminen on yhteisöjen rakentamista. Keräyksellä tuetaan Filantropian työtä Afrikassa ja konfliktialueilla.

Filantropian keräystili:

IBAN FI53 5480 0520 0233 08 viite 12519

www.filantropia.fi

Keräyslupa PUL-2015-11267. Koko Suomi Ahvenanmaata lukuun ottamatta.
4.1.2016–31.12.2017. Kerätyt varat käytetään Filantropian kansainvälisiin diakonia-, lähetys- ja kehitysyhteistyöhankkeisiin.

Suuren paaston keräys 8.2.–27.3.2016

Luostarimatkat
Kulttuuri- ja
www.monasterytours.com

JOENSUUUSTA

Laatokan Valamo 2-3 pvä

Solovetskin luostari 16.-20.6. • 2.-6.8.

Kolme Karjalaa 13.-17.7.

220-290 e

590 e

530 e

HELSINGISTÄ

Novgorod 7.-10.7.

Divejevon pyhiinvaellus 20.-25.7.

Georgian pääsiäinen 29.4.-5.5.

Pyhiinvaellus Ranskaan, Busyn luostari 2.-7.9.

Kreetan pyhät kohteet, Siinain sivuluostarit lokakuu

Pyhiinvaellus Pyhälle Maalle marraskuu

390 e

690 e

990 e

1 180 e

2016

puhelin **050 3494 065**

Ravintola Parppeinpirtti

Ilomantsin Parppeinvaaralla

Pääsiäispäivän juhla-ateria

27.3.2016 klo 11-15 28 €/hlö

klo 15.30 pääsiäisen ehtoopalvelus
Pyhän Elian kirkossa ja ristisaatto
luterilaiseen kirkkoon

**Pöytävaraukset: puh. 010 239 9950,
parppeinpirtti@elisanet.fi**

Parppeintie 4 C, 82900 Ilomantsi
www.parppeinpirtti.fi

PYHÄN GEORGIOS VOITTAJAN KIRKKO

Georgios Voittajan kirkko edustaa karjalaista ja pohjoisvenäläistä kirkonrakennusperinnettä, ja siitä on nopeasti tullut pyhiinvaelluskohde ja nähtävyys. Pyhän Georgios Voittajan kirkon sisätilat ovat todellinen käsityön taidonnäyte.

KIRKKOKAHVILA

Kirkon kupeessa on kahvila, joka on avoinna touko-elokuussa, ryhmille myös muina aikoina ennakkovarauksena. Tarjolla on perinteistä lähiruokaa, kotileivonnaisia ja oman tilan luomuhunajaa.

Kirkko on kaikille avoin tutustuttavaksi

Lisätiedot ja aukioloajat **www.stgeorge.fi**

Tiedustelut: info@stgeorge.fi / +358 44 725 75 48

Osoite: Kaitaistentie 345, 79690 Kaitainen
(Joroisten kunta, 6 kilometriä 5-tieltä)

Kuolleet nousevat ylös

Yhden kuoleman kautta maailma pelastui. Kristuksen ei olisi tarvinnut kuolla, mutta hän halusi pelastaa meidät kuolemalla. Ja niin hänen kuolemansa tuli kaikkien elämäksi. Me olemme merkittyjä hänen kuolemallaan, me muistutamme hänen kuolemastaan aina kun rukoilemme; kun taas toimitamme kiitosuhria, me julistamme hänen kuolemaansa, sillä hänen kuolemansa on voitto. Hänen kuolemansa on salaisuutemme, hänen kuolemansa on vuosittain toistuva, ylväs koko maailman tapahtuma. Kristus, jumalallisen esimerkin näyttäjä, osoitti miten kuolemaa pitää kohdella, sillä hän löysi kuolemasta kuolemattomuuden ja itse kuolema sovitti itsensä. Näin kuolemaa ei tule murehtia, vaan se on pelastuksemme alkuperä; kuolemaa ei pidä sysätä sivuun, sillä Kristuskaan ei pitänyt sitä alarvoisena eikä tukahduttanut sitä. Sillä luonnollista järjestystä ei sinänsä tule muuttaa,

sillä se mikä on kaikille yhteistä, ei voi tehdä poikkeuksia kenenkään kohdalla.

On muistettava, että kuolema ei ollut alun perin osa ihmisluontoa vaan se tuli luonnolliseksi vasta myöhemmin. Jumalahan ei kuolemaa perustanut, vaan antoi sen myöhemmin lääkkeeksi. Mutta jos kerran kuolema onkin hyvä asia, miksi sitten on kirjoitettu

”Jumala ei tehnyt kuolemaa, ja ei hänelle kelpaa elävään kadotus.” (Viis. 1:13)?

Kuolema ei ollut toki tarpeen Jumalalle, mutta lankeemuksen jälkeen, kun ihmisen elämä täyttyi työnteosta, uurastuksesta ja kiivuista, hän näki hyväksi määrätä tuolle elämälle lopun. Samoin hän näki että kuoleman tulisi palauttaa se minkä elämässä oli menetänyt. Sillä kuolemattomuus ilman armoa, se olisi enemmänkin taakka kuin ihana asia.

Ja jos pohdimme asiaa vieläkin tarkemmin, kuolemassa meidän olemisemme ei pääty, ainoastaan pahuus päättyy. Mutta se

joka oli, nousee ylös taas. Me nousemme ylös samoina ihmisinä kuin olimme, ja saamme joko rangaistuksen tai palkkion teoistamme.

Ylösnousemus on kaikkien osana, mutta tätä on ajoittain vaikea uskoa, sillä se ei seuraa meidän teoistamme vaan on lahja Jumalalta. Itse maailmanjärjestys kuvastaa ylös-nousemusta: kaikki asiat, sukupolvien ketjut, menevät ja tulevat asiat, tähtien nouseminen ja laskeminen, päivänkierto, lämpötilojen ja kosteuden vaihtelut, jotka saavat kaiken kasvamaan. Miksi puhumme maan antimista? Siksi, että eikö niissäkin näy miten kuollessaan ne lakoavat vain noustakseen uudelleen viheriöimään? Se mikä on kylvetty nousee oralle, se mikä on kuollut nousee ylös.

*Ambrosius Milanolainen,
Ylösnousemususkosta 46-84*

Valikoiden suomentanut Ari Koponen